ޔައުމިއްޔާ ނަންބަރު: 2/2/2022

ކައުންސިލްގެ މަޖިލިސް

ކައުންސިލްގެ މަޖިލީހުގެ ޔައުމިއްޔާ

2022 ވަނަ އަހަރުގެ ދެވަނަ ދައުރުގެ 2 ވަނަ ޖަލްސާ

١٦ شوّال ١٤٤٣

17 މޭ 2022

(އިންގާރަ ދުވަސް)

ޖަލްސާ ފެށުނު ގަޑި: 9:04

ޖަލްސާ ނިމުނު ގަޑި: 10:11

(ރިޔާސަތުގައި އިންނެވީ؛ މަޖިލީހުގެ ރައީސް، ރައީސް މުޙައްމަދު ނަޝީދު)

2022 ވަނަ އަހަރުގެ ދެވަނަ ދައުރުގެ ދެވަނަ ޖަލްސާ

17 ފެ 2022 (އަންގާރަ ދުވަސް)

---

1. ހަމްދު ސަލަވާތް

__ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:__

بسم الله الرّحمن الرّحيم، الحمد لله والصّلاة والسّلام على رسول الله وعلى آله وصحبه ومن والاه. މަޖިލިސް ފެށުނީ.

2. ޖަލްސާގެ ހާޒިރީ އިއްވުން

__ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:__

މިއަދަކީ، 17 ފެ 2022 ވީ އަންގާރަ ދުވަސް. 1443 ވަނަ އަހަރުގެ ޝަޢްބާނު މަހުން 16 ވަނަ ދުވަސް. މިއީ ހިތި ނަކަތުން 12 ވަނަ ދުވަސް. އަޅުގަނޑުމެން އިހިނދު މި ތިބީ، 2022 ވަނަ އަހަރުގެ ދެވަނަ ދައުރުގެ 2 ވަނަ ޖަލްސާގައި. މި ވަގުތު މަޖިލީހަށް ވަޑައިގެން ތިއްބެވީ 29 އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނާއި މިނިސްޓަރ އޮފް ނޭޝަނަލް ޕްލޭނިންގ، ހައުސިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރ އަލްފާޟިލް މުޙައްމަދު އަސްލަމް. ސަފަރުގައި 4 އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން އުޅުއްވޭ.

3. ދުވަހުގެ އެޖެންޑާ އިޢުލާންކުރުން

__ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:__

މިއަދުގެ އެޖެންޑާއަކީ، އޖ/2/2/2022.

5. ސުވާލު

__ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:__

އެޖެންޑާ އައިޓަމް 5- ސުވާލު.

{5.1}- ފުވައްމުލަކު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ފަސީހު ރަޝީދު، ނޭޝަނަލް ޕްލޭނިންގ، ހައުސިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރ މިނިސްޓަރ މުޙައްމަދު އަސްލަމާ ކުރައްވާ ސުވާލު. ފުވައްމުލަކު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

<u>ފުވައްމުލަކު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ފަސީހު ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

بسم الله الرحمن الرحيم. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޝުކުރިއްޔާ މިނިސްޓަރ ވަޑައިގެންނެވީތީ. އާދެ! ޏ. ފުވައްމުލަކުގެ ގިނަ ސަރަހައްދު ހިމާޔަތްކުރުމަށް ޕީ.އެސް.އައި.ޕީގައި ހިމެނިފައިވާ މަސައްކަތްތައް ނުފެށި ލަސްވާ ސަބަބަކީ ކޮބައިތޯއާއި، ގިނަ ސަރަހައްދު ހިމާޔަތްކުރުމަށް ބަޖެޓު މަސައްކަތްތަކަށް ފެށޭނީ ތާރީހަކީ ކޮބައިތޯއާއި، އަދި މި މަސައްކަތްތަކަށް ނުނިމިއްޖާ ކޮންޓްރެކްޓަށް އަހަރުގެ ތާރީޚެއްގައި ދަނޑުވެރިއެއްގެ ފަރާތުން ވަނީ އަދިވެސް ވަރަށް އެއް ކަމެއް. ޝުކުރިއްޔާ ރައީސް.

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު.

<u>މިނިސްޓަރ އޮފް ނޭޝަނަލް ޕްލޭނިންގ، ހައުސިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރ މުޙައްމަދު އަސްލަމް ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ކުރެއްވި ސުވާލުގައި ފުވައްމުލަކުގެ ރަނގަޅުކުރުމުގެ މަސައްކަތުގައި ރަނގަޅުކުރަން އޮތް ހަމަ، ކޮންސެޕްޓް ޑިޒައިނާއި ކަރު ކުރުންސިލަން 20 އޭޕްރީލް 2022 ގައި ވަނީ ފޮނުވިފަ. އެ ކޮންސެޕްޓް އަދުގަނޑުމެންގެ ޕްރޮސެސް އޮންނަ ގޮތުން ކަރު ކުރުންސިލުން އެ ކޮންސެޕްޓް ބަލައިގަތުމަށްފަހު ޑިޒައިން ހުށަހަޅާ އެހެން ޗައިނާ ފުންޏިތަ ނާރެ ޕަބްލިކް ޕްރޮކިއުމަންޓުގެ ޕްރޮސެސް ކުރިއަށްގެންދެވޭނެ. އެހެންވީމާ، އަދުގަނޑުމެންނަކަށް އަދިއެއް އަދުގަނޑުމެން ފެށިލު ކޮންސެޕްޓް ރިވިއުކުރައްވައި ނުދޭ. އެހެން އެކޭގައި ޕީ.އެސް.އައި.ޕީ މަޝްރޫޢު ކުރިއަށް ގެންދެވޭނެ، ބޭނުންވާ މަސައްކަތް ކުރިއަށް ގެންދާނީ މިއަދުންނާ ކޮންސެޕްޓް ރިވިއުކޮށް އައިސްގެން. އެހެންވީމާ، އަދުގަނޑުމެން އެންމެފުރަތަމަ ވަރަށް އަވަހަށް ކަރު ކުރުންސިލުން ޖަވާބު އެންނާނެ ކަމަށް. ޖަވާބު އެއީގައި އަދުގަނޑުމެން އެ.އައި.ޕީ ޕްރޮސެސް އަދި ބިޑަށް ޕްރޮސެސް ކުރިއަށް ގެންދާނަން. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު. އިތުރު ސުވާލުކުރުމުގެ ފުރުސަތު؛ އަދުގަނޑު ފުރަތަމަ ސުވާލު މި އަރުވަނީ ފުވައްމުލަކު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް.

ފެލިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހިމް ފަސްލޫޙް ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑަށް ދެން އެކްސްޕްލޭނޭޝަން ގޮތެއްގަނޑެއްކަން އެ ތަށިގަނޑު ޖަހާލައި މިނިސްޓަރާ ހަމައަށް އެކްސްޕްރެސްވެސް ލިބޭނެ ހިސާބުން ފަހަރެއްގަ ގޮތެއްގަނޑެއްކަން އެސްޕްލޭނޭޝަން ތާރީޚެއް ދެއްވުން އަޅުގަނޑު ވަރަށް ބޭނުން އެދެން. ދެން ހަމަ މިއާއިލާގައި ދެވުން އޮތީއޭ، ވ. އަތޮޅު ފެލިދޫގެ ހޮސްޕިޓަލްގެ މަސައްކަތް ގޮއްސަ އޮތް ހިސާބެއް ދަންނަވާލެވުން އޮތީއޭ ދަންނަވާލަދެއްވުން ވަރަށް މުހިންމު.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު.

މިނިސްޓަރ އޮފް ނޭޝަނަލް ޕްލޭނިންގ، ހައުސިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރ މުޙައްމަދު އަސްލަމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ ގޮތުގައި އީ.ޕީ.އޭ.އާއި ބެންޗްމާކިން ޕްރޮސެސްއަށް ނަގާ ތިން މަސްދުވަސް. އެއީ ރިޕޯޓު ދިނުމަށް ވާވަރު އެއީ. ބައެއް ފަހަރު އީ.އައި.އޭ ވަސް ވާސް ވީ. ކޮންސަލްޓަންޓް ވެސް ވަސްފުގައި ހުރި، އަދި މުޅި ޕްރޮސެސްގެ ތެރޭގައި ވާސް ވަސްފުގައި ހުރި. އަޅުގަނޑުމެން، އާންމުކޮށް ކުރުމަށް ގޮސް އުއްމީދު، ވާހަކަ ދަކާ ހާލަތެއް މަސްދުވަހުގެ ވާހަކަ މި ދައްކަނީ. އެއީ ދެން ބަޔަކު ވަރަށް ދުވަސް ވަރަށް ވަގުތު ފަހަރެއްގައި. އަޅުގަނޑުމެން، މަދުވެގެން ހިތި މަސްދުވަހުގެ ވާހަކަ ކަމަށް އަޅުގަނޑު މި ދަންނަވަނީ. ދެން ޓެކްނިކަލް ބޯޑު ގޮތުން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އެ ކުރެއްވި ސުވާލަށް އެއްވެސް އެއްކޮށް ދަންނަވާލަން އެއްވެސް މަޢުލޫމާތެއް ނެތް. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު. އިތުރު ސުވާލުކުރެއްވުމަށް ފުރުޞަތު އަރުވަނީ މި ވަނީ ހުޅުވައިލާފަ. މަރަދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

މަރަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހިމް ޝަރީފް ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! އަޅުގަނޑު އަބަދުވެސް ކުރާ ސުވާލެއް؛ އެއީ އައްޑޫ އަތޮޅުގެ ރައްޔިތުން ވަރަށް ކަންބޮޑުވޭ، ތަސްވީރުންނަށް އަޅުގަނޑަށް އެނގޭ މިހާރު ދަންނަވާދީފައި ވެސް ކޮންޓްރެކްޓާ ހަވާލުކުރައްވައިފިކަން. އާދެ، ދެން، އާދެ ބައެއް މަސައްކަތްތަ

ފުރުޞަތު ތަރުތީބަކީ ކޮބައިތޯ؟ ބިންހިއްކުމުގެ މަޝްރޫޢުގެ ވާހަކަ މިދަންނަވީ. ކޮންފުރުޞަތަކާ ހަވާލުކުރިޔަސް އަދި އުޅަނީ ކުރިއަށްނުދާތީ ރައްޔިތުން ސުވާލުއުފައްދާތީ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު؛ އެ ސުވާލު އަދި ފާހަގަކޮށްލަނީ. އޭގެ ޖަވާބު މަސައްކަތް އެއީ ކޮށްދެއްވުމަށް ވިދާޅުވެދެއްވުން ރަނގަޅު.

މަކުނުދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހިމް ޝަރީފް ވާހަކަދެއްކެވުން:

އަޅުގަނޑު މިދަންނަވާ އައްޑޫ އަތޮޅުގެ ބިން ހިއްކުމުގެ މަޝްރޫޢުގެ ވާހަކަ. އީ.އައި.އޭ ރިޕޯޓް ނުލިބިގެން...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު.

މިނިސްޓަރ އޮފް ނެޝަނަލް ޕްލޭނިންގ، ހައުސިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރ މުޙައްމަދު އަސްލަމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ފާހަގަކުރައްވާ ފަދައިން ބިންހިއްކުމުގެ މަޝްރޫޢަށް ކޮންޓްރެކްޓަރގައި ސޮއިކުރެވިފައިވޭ. ދެން ކޮންޓްރެކްޓަރ މޮބިލައިޒްކުރުމުގެ ކުރީގައި ކުރަންޖެހޭ ކަންކަން ހުރި. އެގޮތުގައި އީ.އައި.އޭ ފައިނަލައިޒްކުރަންޖެހޭ. އެއީ މި ކޮންޓްރެކްޓަށް ސޮއިކުރުމާ އެކީގައި ހުށަހަޅަންޖެހޭ ކަންތައްތަކެއް ހުރި. އަދި ސައިޓް ސަރވޭއެއް ފަދަ ކަމެއް. އެހެންވީމާ، ޖެޓީއާ މަސް ތަކެތި އަޅުގަނޑުގެ އެތެރެވަރިން ފެށި ނުގެން ހުރި ތަންތަން ހުރި މިންވަރު؛ ކޮންމެވެސް މިންވަރަކަށް އެނދިގެންގޮސް ތަނބަނޑަށް ބައިވެރިވެގެން، ބޭނ އެލޭކަރުގެން ކޮންޓްރެކްޓުގައި ސްޓޭޓްކުރެވޭ އެ އޮތީ. އެހެންނަމަވެސް، މި ޗާޓުގެ މަސައްކަތުގައި މޮބިލައިޒްކުރުމުގެ ކުރިން އެބޭކަރަކީ ހިރާސްތަކުގެ ފިހާރަގެ ވެބްސައިޓް ހަމަ ތަނުން ފިޔަވައިގަނޑު ބޮޑުއަދަދެއް ޖެހިލުވީ ހިނގާ ކޮންޓްރެކްޓަރ ދާން. އެހެންވީމާ، ޖެޓީއާ މަސް ތަކެތި އުނދަގޫ މޮބިލައިޒްކުރާނެ. އަދި އަޅުގަނޑުކަން ގަޑިއިރުތަކު ޝަރުއީން ކަރަންޓު ކުރީގެ ރޭވުންތަކާ ހޮޓާ ކޮމިޝަނާ ކޮންޓްރެކްޓުގައި ސްޓޭޓްކުރެވުނީ މި ވަނަ ޖަލްސާގައި. ކޮންޓްރެކްޓުގައި ސްޓޭޓްކުރެވުނު ދުވަހު ހަމައަށް ވަގުތުތަކަށް ނޫޅި ކަމަށް އަޅުގަނޑު ވެސް ގޮތުގައި ދަންނަވަން.

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްތެރި ވަޒީރު. އިހަވަންދޫ ދާއިރާގެ އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ޝިފާޒް.

އިހަވަންދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ޝިފާޒް ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑުގެ ސުވާލަކީ، އިހަވަންދޫގައި މިހާރު ހިއްކަން ފަށާފައިވާ ބިމުގެ ބާކީ ބައި ހިއްކުމުގެ މަސައްކަތް ފެށޭނެ ދުވަހެއް އެއްވެސް ވަރަކަށް އެނގިވަޑައިގަންނަވާތޯ؟ ދެވަނަ ސުވާލަކީ، އަޅުގަނޑު އިއްޔެ ވެސް މިނިސްޓަރަށް ހިއްސާކުރިން މޫދުގެ ބަނދަރު ހުޅުމާއި، ހުޅަނގު މޫސުމާ އެއްކޮށް އާދަޔާ ޚިލާފަށް ބޮޑަށް ރަނގަޅުކުރުމުން. މިނިސްޓަރު ވެސް ފާހަގަކުރެއްވި ކުއްލިއަކަށް އެކަށީގެންވާ އެކަށީގެން ދިމާވެފައިވާ ކުނޑި ކަމެއް. ކޮބައިތޯ މައިގަނޑު ގޮތެއްގައި އެކަކަށް އެމަރޖެންސީ ކަންކަމަށް ބޭނުންވާ ވަގުތު އެބޭނުންކުރުމުގައި ހުރި ދަތިކަމަކީ؟ އަޅުގަނޑުމެން ވަޞީލަތް އެކަން ހައްލުކުރުމަށް ކޮންގޮތަކަށްތޯ އިޙްތިރާމްތެރި މިނިސްޓަރު؟

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރު. އިޙްތިރާމްތެރި ވަޒީރު.

މިނިސްޓަރ އޮފް ނޭޝަނަލް ޕްލޭނިންގ، ހައުސިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރ މުޙައްމަދު އަސްލަމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްތެރި ރައީސް. އިހަވަންދޫގެ ރެކްލަމޭޝަންގައި ކޮންޓްރެކްޓްގައިވާ މިންވަރަށް އަދި ރެކްލަމޭޝަންގެ މަސައްކަތަކީ ނިމިފައިވާ ނުވޭ. ދެން އެމް.ޓީ.ސީ.ސީގެ ޑްރެޖަރުން އެ މަސައްކަތަކީ ކުރަމުންގެންދަނީ. އެ މީހުން އެބައިމީހުންގެ މަސައްކަތަކީ އެހެ ކުރޭ. އަޅުގަނޑުމެން ސީދާ އަޅުގަނޑުގެ އަތޮޅު މި ވަގުތު ނުވޭ ކޮންއިރަކު ކަމެއް ބާކީ ބައި ނިންމާލަން އެ މިހުން ދަނީ ކުރަނީ. ޝެޑިއުލްއެއް އަޅުގަނޑުމެން ލިބިފައެއް ނެތް. އިއްޔެ މެންދުރު އަޅުގަނޑާ އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރު ބައްދަލުކުރެއްވި. އެމް.ޓީ.ސީ.ސީން އަޅުގަނޑުމެން އެ ޝެޑިއުލް ދެއްވާނެ ވާހަކަ ވިދާޅުވެފައި އޮތީ. އަދި އަޅުގަނޑުމެން ނުއެނގޭ ކޮންޓްރެކްޓަރު ކަމެއް އެ ހިސާބަށް ދާނީ. ދެން ކުރެއްވި ސުވާލު؛ މޭޒުދޫގެ ދިމާގެ މަސައްކަތުގައި، ދެން އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރު ފާހަގަކުރައްވާފައިވާ ފަދައިން، ބަނދަރު ހުޅުމާ ގިނަގިނައިން ކަމަށް ގަބޫލުކުރެވި ދެއްކި ޕްރޮޖެކްޓްތަކުން އަދި ވިޔަފާރި ވާހަކަތަކަށް ބަލާފައި އެކަން ދިމާވެގެން ބޮޑެތި މިހާރު އެކަން ހިނގަމުން އެ ދަނީ. ދެން އެމަރޖެންސީގައި ދިމާވާ ކަންކަން ކުރުމުގައި ކުރަން އުނދަގޫ ވަސީލަތް ދޭތެރޭ، އެ ވަގުތު އެއްގަމުގައި ކުރަން ދިވެ ބަރަށް އެކަން ކުރެވޭނީ އަސްލުގައި. އެމަރޖެންސީ ހާލަތުގައި، ދެން އެމަރޖެންސީގައި ކުރާ ކަމެއްގައި އ.ތ.އ. ޕްރޮޖެކްޓްސްއަށް ނުވޭ. އެންވަޔަރަމަންޓު މިނިސްޓްރީއަށް އެންގުން ފޮނުއްވީ، މަސައްކަތެއް ބަޔާ ހައްލުކުރުމުގެ ކުރިން ކުރަންޖެހޭ ކަންތައްތަކުގެ ހުއްދަ، ގޮތުން ދިމާވާ ކަންތައްތަކުގެ ހުރިހާ ކަމެއް ފެށި ހަދަން ދެން. އަޅުގަނޑު

ބޭނުންވާ މިވެނި ބަޔަކު ނަގާފައި ގޮސް މިކަން ކޮށްލާނެ، އެހެން ބުނާ ގޮތަކަށް ނޫން އެކަން އޮންނަނީ. މިހާރު މާލިއްޔަތު ގަވާއިދު ވެސް، ގާނޫނުތަކަށް ވެސް ހުންނަނީ އެހެންނެއް ނޫން. އެ ޕްރޮސެސް އެހެންނެއް ނޫން. ރާއްޖޭގައި އެބަ އޮތް ސާވިސް ރަށް ލިސްޓްކޮށްފައި ގިނަ ރަށްތަކުގެ ގޮތުގައި. މި މަސައްކަތް ކުރުމުގެ ގާބިލުކަން ހުރި ރާއްޖޭގެ ކޮންޓްރެކްޓަރުން މަދު. ދެން ޑިރެކްޓް އެވޯޑުގެ ގޮތުގައި ކުރެވޭން އޮންނަނީ މި މަސައްކަތްކުރެވޭނެ އެންމެ ކޮންޓްރެކްޓަރ. އެއީ އެމް.ޓީ.ސީ.ސީއަށް. އެކަމަކު އެމް.ޓީ.ސީ.ސީއަށް ފުރިފުރިން ކޮންޓްރެކްޓު ދިން ކަމުގައި ވިޔަސް، އެ މަސައްކަތްތަކެއް ނުދެއް ހިނގާނެ އެ މީހުންނަކަށެއް. ދެން ދެވިދާނެ. އަޅުގަނޑު ހަމަ ވަރަށް ފަސޭހައިން ޑިރެކްޓް އެވޯޑެއް ކޮށްފައިދިޔައީމަ. ދެން ގަވާއިދުގެ ތެރޭގައި އެބަ ހުރި ކޮންޓްރެކްޓަރުން ކޮލިފައިކޮށްފައި ހުރިއިރު، ދެން މި ވާހަކަ އަޅުގަނޑާއި ސޮފްޓްވެޔަރ ދު މިހުން ދަށުކޮށް ހަމައެކަނި ދުވަސް ވެއްޖެ އަސްލުގައި ގިނަ ސަރަހައްދު، މި ޕަރޗޭސިންގ އޯޕަން ޓެންޑަރުކުރަން ޖަހައި އޮންނަ ހަމަޖެހިފައި ކޮންޓްރެކްޓުތަކެއް މި އޮންނަނީ. ޕްރެކްޓިކަލް ސޮލިއުޝަނަކީ ވެސް އެކަން ކުރަން މި އޮންނަނީ ވަރަށް މަދު ކޮންޓްރެކްޓަރުންނެއް. އެ ކޮންޓްރެކްޓަރުން މި ހުންނަނީ އެ މީހުންގެ އަތޮޅުގައި މިހާރު ހުރި މަސައްކަތްތަކާ އެކުގައި ކޮމިޓްވެފައި ހުންނަނީ. އެއީ ކޮލިފައިކޮށްފައިވާ ހުންނަނީ ކޮންމެ ކޮންޓްރެކްޓަރަކު ވެސް، ކޮންޓްރެކްޓަރުގެ ބޮޑުކަމުގެ މާލީ ގާބިލުކަން ހުރި މިންވަރާއި، ބެލެންސްޝީޓު ގާބިލުކަން ހުރި މިންވަރުން އެއް ފަހަރާ ނަގާނީ މިހެން ޕްރޮޖެކްޓް. މިހާ ފެނުމުގެ ޕްރޮޖެކްޓްސްގެ ނުކުޅެ. އެއީ ހަމަ ސަބްކޮންޓްރެކްޓަށް ކަމެއް، ކޮންމެ ވެސް ޖެހޭ ކަމެއް. ކޮންމެހެން މި ވާ ގޮތަކީ، މިހާ ބަނދަރު މަސައްކަތް ކުރިހާ އެ މީހުން ހަމަ މިއަދު ދުވަހަކީ މި ގަވާއިދުގެ ދަށުން އެއް ކޮންޓްރެކްޓްތަކެއް ނަގާ ދެވޭކަށް. ނުދިނީމާ، ބެންޗްމާކްކޮށް އެކަން ކުރެވޭނެ ނުކުތުމާ ދުވަސް މި ވާ ގޮތަކީ، ދުވަސް ބާކީ އަޅުގަނޑުމެން ގަވާއިދުތަކާ ބަދަލުކުރަން. ގަވާއިދުތަކާ ބަދަލުކުރިމާ ދުވަސް ވާން ކަމުގައިވާތީ ވެސް ހުންނާނެ. އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކުރީ އުފާވެރިވާނެ. އުފާކުރާ އެ މިހުން އަޅުގަނޑުމެން ފުރިހަމަކުރަނީ. އެ މިހުންގެ ނަމަ ގާބިލުކަމަށް އެ މިހުންނަށް މަސައްކަތް އަޅުގަނޑުމެން ދޭނީ. އެއީ ތަޖުރިބާ ވެސް ދިމާވާނެ ކަމެއް. ވަގުތީ ހައްލެއް ލިބޭނެ. އަޅުގަނޑުމެން މި މަޖިލީހުގައި އަރިހުން ބޭނުންވާނެ ކޮންޓްރެކްޓުގައި ސޮއިކޮށްފައި އޮންނާނީ. ދެން އަޅުގަނޑު ސަބްކޮންޓްރެކްޓްކޮށްދީ ފަހަރު ޕްރިއޯރިޓީ ދެއްވަދެއްވާ. އެހެންވީމާ، އެކަން އެހެންވާނެ. އަސްލު ކަމަކީ، އަޅުގަނޑުމެން އެ ކުޑަ، އެއަރޕޯޓުގައި ކުރު ކޮންޓްރެކްޓުދިނުމުން އެ މަސައްކަތްތަކުރެވޭނެ ފުރުސަތު ހުޅުވާލާ. އެހެން ދުވަސް މަސައްކަތްތަ މި ކުރަމުންދާ އެހެން ދުވަސް ކޮންޓްރެކްޓުތަކުރަނީ. އެހެންވީމާ، އެކަން...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރު ދަންނަވަން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުގެ ނިޒާމާ ގުޅޭ މައްސަލައަށް.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)

ކާނިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުﷲ ޝާހިދު ވާހަކަދައްކަވުން:

މި ހިތަށްއަރަނީ ގެންގުޅޭއަން ޢަޖާއިބުވާ ސުވާލުކުރުމުގެ މި މައްސަލައިގައި ވާހަކަދައްކަވާފައިވާ މި ދަނީ؛ ގަޖެހިކަން އިޙުތިރާމްކުރެއްވުން ގެންދިއުން ވަރަށް މުހިންމު. އެއީ ލިސްޓު ވަރަށް ދިގުކޮށް ފެންނާނީ ވަޒީރު ސުވާލަށް ޖަވާބުދެއްވަނީ ކުރާ ސުވާލަކަށް. ޖައިމަން އިޙުތިރާމްކުރަން...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްކުރާ މެންބަރު. އިރާދަކުރެއްވިއްޔާ ރިޔާސަތުން ގެ ބަލަހައްޓަމުން ގެންދާނަން. ވަޒީރަށް ތިބޭވަގުތެއްގައި ތިން މިނެޓު ވަޒީރަށް ދިނުމުގެ ޖާގަ. ބައެއް ފަހަރު ހެ ތިން މިނެޓު ދެއްވުމަށް ހުށަހަޅަން. އިޙްތިރާމްކުރާ ވަޒީރު.

މިނިސްޓަރ އޮފް ނޭޝަނަލް ޕްލޭނިންގ، ހައުސިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރ މުޙައްމަދު އަސްލަމް ވާހަކަދައްކަވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްކުރާ ރައީސް. އިޙްތިރާމްކުރާ ރައީސް؛ އިޙްތިރާމްކުރާ ރައީސްގެ އިޖާޒަތާ އެކުގައި އަޅުގަނޑު މި ބޭފުޅުންނަށް ކަމުގެ ސަރުކާރުގެ ފުރަތަމަ މަސައްކަތަކަށް މި ކުރަނީ ހިއްސާކޮށް. އަޅުގަނޑު މި ތަނަށް މި ގެންނަނީ އެ ބޭނުންވަނީ ކަމަށް އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަނީ. އެހެންވީމާ، ކޮންސްޓްރަކްޝަން؛ އެއަށްވުރެ ކުރިން ކޮންސްޓްރަކްޝަނާ އެ މަސައްކަތް އަޅުގަނޑުމެން ހަމަޖެހިގެންވާނެ. ކުރިޔާ އެ މިހާރުގެ ގާބިލުކަމުން މަސައްކަތްތަކުގެ ފަށާ ދިޔައީ. އެހެންވީމާ، ވަރަށް ބޮޑު މަސައްކަތެއްގެ ބޮޑުބައި އޮތީ މަސައްކަތެއް. ގާނޫނުތަކަށް ގެންނަންޖެހޭ ބަދަލުތަކެއް، ގަވާއިދުތަކަށް ގެންނަންޖެހޭ ބަދަލުތަކެއް އެބަ ހުރި. އަޅުގަނޑުމެން މި މަސައްކަތް ކުރުމުގައި، މުޅި ޤައުމުގައި ސިޓީޒް ފޯކަސް މަސައްކަތްތަކެއްކުރުމުގެ ގާބިލުކަން ފޯސް އެބަ އިސްލާހުކުރަންޖެހޭ އަސްލުގައި. އެހެންވީމާ، އެ ދަރަޖައަށް ހަމަ ހުރި ވާހަކަ މި ދަންނަވައިލީ. ދެން ކަނޑައެޅިފައިވާ އެއްބަސްވުންތަކުގައި ފްރަންޗައިޒް ޖަހާފައިވާ ބޭންކްފައިނޭންސް ކަމަށް ފެށިއްޔާ ޖާގައެއް ގާބިލުކަން ބޮޑުކޮށްގެން ނުހުންނާނެ. އެއީ އެކަމަށް ބޭނުންވާ މަސައްކަތްތަކެއް. ނުހުންނާނެ، އެއްސަލާމަތްތެރިކަން، އެއްފަރާތުން އެއްވެގެން ނުހުންނާނެ. ފިނޭންސިންގ، ގާބިލުގެ ފަދަ ނުހުންނާނެ. އަޅުގަނޑުމެން ބޮޑުވަޒީރު ކަމުން ކޮންސްޓްރަކްޝަން ފަދަ ފަދަ. އެހެންނަމަވެސް، ނުހަނު ވަގުތު ގިނަ އިސްނެގުމެއް އެ ބާރުގެ ކުރިއަށް ވެސް އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަނީ. އެހެންވީމާ، މިކަމުގައި އެބަ ހުރި، އަޅުގަނޑު ދެކެނީ އަޅުގަނޑުމެން ފުރަތަމަ ފެށުމުގެ، ސަރުކާރު ހަމަ ގެނބި އިދާރާތަކާއި، އެކަމަށް ކުރާނެ ފެށުން ބަޔަކު ދަރަޖައިގައި ހިމެނިގެން، މިއަދު ހަމައެކަނި ކުރުމަށް މަސައްކަތްކުރަމުން ސަރުކާރުގެ ހަތަރުގެ ބޮޑުބައި އަޅުގަނޑު ވެސް ގަބޫލުކުރަނީ. ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްކުރާ ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކޮށްލުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެމްބަރު. އަޅުގަނޑު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުން، މާލޭގައި ބަނދަރެއް ހަދަން ބާރުއަޅާ ކޮން ބޭފުޅެއްތޯއޭ؟ މާލޭގައި ވަރަށް ފުޅާ ބޮޑު، ރީތި ފަޅެއް އޮންނަ ވަރަށް ރީތި ރަށެއް. ބޮޑު ފަޅެއް އޮންނަ. ދެން އެ ތަންގައި އަޅުގަނޑު ހަނދާންވާ ގޮތުގައި އަގުހުރި އޮތީ، ފަޅަށް އޮންނަ ޖެހިއްޖެ. ދެން އެ ޖެހި އަޅުގަނޑުމެން ވަރުގަދަކުރާނެން މި ޖެހުނީ. އޭގެ ބަދަލުގައި ކޮންމެވެސް ތަނަވަސް ޒާތުގެ މުދުވެރިވެގެން އެ ރަށުގެ ވަރަށްގެން ވެރި ނޫނީ ބޮޑު ހުރިހާ ބަނދަރު މާލޭގައި ބޮޑު ބަނދަރެއް މާލޭސިޓީގައި ފެށޭ ހަރުދަނާވެއްޖެ. އެއީ ކޮންމެވެސް ބޭފުޅެއްގެ ތަރައްޤީ ހައްދައިދިނުމަށް ފެހި. މިހާރަކު ކޮންމެއަކު ދެވޭނީ ރޭވިފައިވާނެތޯ؟ މި ވަގުތު ގެންނަވައި ނެތިގެންތޯ؟ ފެހިކޮށް ނެތިގެންތޯ މި ހުރިހާ މަސައްކަތް ދެވޭނެ ކަމަށް ބޭނުންތޯ؟ ރަށްރަށުގައި މަސައްކަތް ދޭވޭނެން މި ހުރިހާ ސިޔާސީއަށް ނެތިގެން. އަޅުގަނޑުމެން އެންމެހައި ފެށޭ އެބަ އުސޫލް މި ވަޑައިގެން ގޮތް ކޮންމެ ރަނގަޅު އެބަ އުސޫލް. މި ތަންގައި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ބާރުއަޅުއްވައިގެން އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރުފުޅާ އެކުއެކީ ރަނގަޅުކޮށްގެން ކޮންކޮން ކުރުމަކީ ކުރުމަކީ އެބަ ގެނދޭ. ކުރުމަކީ ވިއްސާ ކޮންކޮން އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު އެ ފާހަގަކޮށްދެއްވީ. މިލަންދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަލީ ރިޟާ.

މިލަންދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަލީ ރިޟާ ފާހަގަކޮށްލުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މަރުޙަބާ ވަޒީރު. އަޅުގަނޑުގެ ތިން ސުވާލެއް އެބަ އޮތް. ފުރަތަމަ ސުވާލަކީ، މިލަންދޫގައި ބަނދަރުގެ އަޕްގްރޭޑްގެ ކޮންޓްރެކްޓްކުރެވޭނީ ކޮންއިރަކުތޯ؟ ދެވަނަ ސުވާލަކީ، މިލަންދޫގައި އަލަށް އޮތް ފަންސާސް ހަތްސިކަ ފުޓުގެ ޖެޓީއާއި މަސައްކަތް ފެށޭނީ ކިހިނަކު ކޮންޓްރެކްޓަރާ ހަވާލުކުރެވޭތޯ؛ އެއީ ކިހާ ތަރައްގީގައިތޯ؟ ނޫނީ ކިހާވަރަކު؟ ތިންވަނަ ސުވާލަކީ، ރައްޔިތުން ހުރި ދަތުރުފަތުރު ހުރި ދަތުރުފަތުރު ފުރުމަތަކާ މި ސަރުކާރުގެ ވަރަށް ބޮޑު އަމާޒެއް. އަތޮޅުތެރޭގައި، ހއ، ހދ، ށ.ގެ ރަށްތަކަށް އެ ދަތުރުތަކެއް ފެށޭނީ ކިހާ ތާރީޚަކަށްތޯއޭ؟ އަދި ފުރި ޖަހަމިނަށް އުޅުމުގައި ބޭނުން އާބާދީތަކަށް ކޮންސެޕްޓްއެއް ގެނެވުމާއިގެންތޯ؟ ނުގެނެވުނުކަމަ ނަމަ، އެއީ ކުރެވޭނެތޯ؟ ވަރަށް އުނދަގޫ ކަމަކީ ކޮންސެޕްޓްގެ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފުރި ޖަހަމިނަށް އަޅުގަނޑު ތަން ފެންނާތީވެ އަޅުގަނޑު ގެއްލިކުރަނީ، އެއީ އަންނަނިވި ކަމަކަށް ބަދަލުވެއް ކުރަން. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކޮށްލުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު.

މިނިސްޓަރ އޮފް ނޭޝަނަލް ޕްލޭނިންގ، ހައުސިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރ މުޙައްމަދު އަސްލަމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްތެރި ރައީސް. މިލަންދޫ ހާބަރުގެ އަޕްގްރޭޑިންގ މަސައްކަތް މި އަހަރުގެ ބަޖެޓުގައި އެބަ އޮތް. ދެން އަޅުގަނޑުމެން އިޢުލާނުކޮށްފައިވާ މި އަހަރުގެ ތެރޭގައި އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަނީ މީގެ ކޮންޓްރެކްޓް ހިސާބަށް ދާނެ މަސައްކަތްތަކަށް މިހާރު ހުރި ގޮތުން އެ މަސައްކަތްތަކު ބިޑްކޮށް އެވޯޑުކުރުމަށް ބަލައި ފެށޭ. ދެން މި އަހަރުގެ ތެރޭގައި އެކަން ހިނގާނެ. ދެން ހައުސިންގ ޕްރޮޖެކްޓާ ގުޅޭ ގޮތުން އަޅުގަނޑަށް ސީދާ މިވަގުތު ދަންނަވާކަށް ނެތިން. އެކަމަކު އަޅުގަނޑަށް ވަރަށް ޔަގީނާ ގޮތަކަށް އެބަ އެނގޭ، އެ ރަށް ވެސް ހިމެނޭ ގޮތަށް އަޅުގަނޑުމެން ބިޑްކުރެވިފައިވަނީ. ބިޑުގެ އިވެލުއޭޝަން ވެސް ނިމިފައިވަނީ. އެވޯޑްކުރާ ހިސާބަށް ގޮއްސަ އޮތީކަން އަޅުގަނޑަށް އެނގޭ. އެހެންވީމާ، އޭގެތެރޭގައި މިލަންދޫ ވެސް ހިމެނިގެންވާކަން އަޅުގަނޑަށް ވަރަށް ޔަގީނާ ގޮތަށް އެބަ އެނގޭ. 3 ވަނަ ސުވާލަކީ ކުރެއްވި ފެނާއި ނަރުދަމާގެ ވާހަކައިގައި، އަޅުގަނޑުމެން އުންމީދުކުރަމުން އައީ މިދިޔަ އަހަރުގެ ނޮވެމްބަރު މަހުގެ ތެރޭގައި ހއ، ހދ، ނ.ގައި ފެނި ނަރުދަމާގެ ޚިދުމަތް ފޯރުކޮށްދެވިދާނެކަމަށް. އެހެންނަމަވެސް، އެ މަސައްކަތްތަކުގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފަސޭހަތަކާ ޖެހުމުގައި އަދި ވަސީލަތްތަކާއި، އެ ހުރިހާ ކަމަކާ ދިމާވެގެން އަޅުގަނޑުމެން ހުރީ. އެކޮޅުގައި މަސައްކަތް މިދިޔަ އިރު ދުވަހުން ފެށިގެން ފެށި އެއާ ގުޅޭ ސަރަޙައްދުތަކުން އެބަ ދުއްވާ. ހދ.ގެ ހުރިހާ ރަށަކަށް އެބަ ދުއްވާ. އަޅުގަނޑުމެން މި ބަޖެޓުން، ޓެންޑަރ ކުރެވޭ ނިސްބަތާއިގެން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ނިސްބަތާއިދަނީ ހއ، ހދ، ނ. އެއިގައި އެކަން ކުރަމުން ދާން. ދެން މިހާރު އަޅުގަނޑުމެން ހދ.ގައި އެކަން މި ކުރިއަށް ގެންދަނީ ހަމަ ވަރަށް ބާރު އަޅުވައިގެން ދަމުން ދާނެ ގޮތުގައި. އަދިއެއް އަޅުގަނޑުމެން އޭގެތެރޭގައި އަބަދު ވެސް ނުހަމަޖެހޭ. އެހެންނަމަވެސް، މި ހަރުގާ ނިންމާލައިރަށް އަޅުގަނޑުމެން އަނދަވައިގެން އެ މަސައްކަތަކީ؛ ފޯރިނަރު ދަތުރުކުރަމުންދާނެ. ދުވާލަކު ދެ ފަހަރު ކިޔަވަން ބޭރިޔަށް އެންމެން ކަންކުރާ ވެސް، ހދ.ގެ އެންމެ ބަނދަރުގައި ނުހިނގާ. އެ ބަނދަރުގައި އެންމެ ދުވާލަކު އެއް ދިއުން ބޭރިޔަށް. ދެން އަޅުގަނޑުމެން މި ގަބޫލުކުރަނީ ދަތުރުފަތުރަކީ އަބަދުވެސް؛ ދަތުރުފަތުރާ ނުލައި އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުންތަކުގައި ތާވަލުތަކެއް ވެސް ނުކުރެވޭނެ. މި ޒަމާނީ އެކަށީގެންވާ ގޮތަށް ދަތުރުފަތުރުކުރާ ފެރީތައް ވެސް ނުހިނގާތީ. އެހެންވީމާ، ދަތުރުފަތުރަކީ އަދި ކޮންމެހެން އަންނަން ޖެހޭނީ ކަމެއްގެ ގޮތުގައި، އެހެން ވަރަށް އިސްކަމާއި ދީގެން އެ މަސައްކަތް އެކު ކުރިއަށް ގެންދާނަން. އުންމީދުކުރަނީ ހިސާބަށް އެ ސްޕީޑުގައި ނުދިޔަކަން އަޅުގަނޑު ވެސް ގަބޫލުކުރަން. ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްތެރި ވަޒީރު. އިނގުރައިދޫ ދާއިރާގެ އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރު ޙަސަން އަޙްމަދު.

އިނގުރައިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙަސަން އަޙްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މަރުޙަބާ އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު. އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު ދަންނަވާލަދެއްވާނަންތޯ، އިންނަމާދޫ ނަރުދަމާއަށް ވެފައި އޮތީ ގޮތެއް؟

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު.

މިނިސްޓަރ އޮފް ނޭޝަނަލް ޕްލޭނިންގ، ހައުސިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރ މުޙައްމަދު އަސްލަމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އިންނަމާދޫގެ ސުވަރޭޖުގެ މަސައްކަތް ދެން ވަރަށް ބަރާބަރަށް ދަނީ ހިނގަމުން. އަޅުގަނޑު އެ މަސައްކަތް ބެލެހެއްޓުމަށް ވާހަކަދައްކާފައި. އެހެންނަމަވެސް، އެއްބަސްވުމަށް ހަމަ ނާޒުކު ބެލެހެއްޓުމަށް އެއީ އެންމެ ރަނގަޅު ގޮތް ކަމުގައި އަޅުގަނޑު ދެކެން. ދެން އެހެންނަމަވެސް ބޭނުން ވާ، ކޮންމެ ގޮތަކަށް ބާރުލާނަން؛ ގޮތެއްގެ 80% އަށް ވުރެ ބޮޑަށް މަސައްކަތް ގޮސް އެއްކަމަށް ސާފުވޭ އެބަ ފެނިގެންދޭ. އަޅުގަނޑު ދެން ތިޔަ އެއްބަސްވުމުގައި އިޖާރާ ދަށުން ގޮސް ހުރީ. ބަލި ހުރި މަސައްކަތް؛ އެހެންނަމަވެސް، ވަރަށް ސްލޯކޮށް ދަނީ. ނުނިމޭ ކަމަށް ވަރަށް ނުނިމުނީ. 10% ނޫނީ 5% ނުނިމި އެއް ކަމުގައި ފެނޭ. ބޭނުންނުކުރެވޭ ހިނދަކު އެއީ ނުނިމި އެއް މަސައްކަތެއްގެ ގޮތުގައި؛ އިންނަމާދޫގެ ނަރުދަމާގެ މަސައްކަތް ވަރަށް ސްލޯކޮށް ދާ ކަމަށް އަޅުގަނޑު އެއްބަސްވަން. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު. ނޮޅިވަރަމް ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ނަޝީދު އަބްދުﷲ.

ނޮޅިވަރަން ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ނަޝީދު އަބްދުﷲ ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ. ޖޫން 2 ވަނަ ދުވަހު 2 ވަނަ ދުވަހު ކަނޑައެޅިގެން މަސައްކަތް ފެށުމަށް އެބަ ހުރި. ޖޫން 2 ވަނަ ދުވަހު ކަނޑައެޅިގެން ދިޔަ ދުވަސްތަކުގައި ކަނޑައެޅިގެން ދިޔައީ ޖޫން 2 ވަނަ ދުވަހު ނިންމާލަން ޕްރޮސެސްކުރާ ޚަބަރުތަކެއް. އެކަމަކު ދުވަސްކޮޅަކަށް ފަހު ރަށުގައި ފަށާނެ ވާހަކަ ނުކުތީ. ކަނޑައެޅުނީ ޖޫން 2 ވަނަ ދުވަހު ޕްރޮސެސް ނިންމުމަށް ކަމުގައި އަޅުގަނޑު ދެކެން. ދެން ހަމަ ދުވަސްވަމުންދާ، ގިނަ ދުވަހެއް ވެއްޖެ ވާހަކަ ދަންނަވަން. ކޮބާ ޕްރޮސެސްތަކާ މިނިސްޓްރީން ދެކޭ މިސާލެއް. ދެން އަޅުގަނޑުގެ ދުވަހު ސާފުކޮށް، މިތިއްބަ އަހަރުގެ ބަޖެޓުގައި ނޮޅިވަރަމްގެ ތަރައްޤީ ކަމުގެ ހަރަކާތެއް އެބަ

މިދިޔައަހަރު ވެސް ގިނަ ކުދިން ޖަހާފައި އޮތީ. ހަމަ ދަރިންނަށް ވެސް އެއްވެސް މަސައްކަތެއް ނުކުރޭ. ބަޖެޓު ހުސްވެފަ. މި އަހަރުގެ ބަޖެޓުގައި އިނީ 120000 ރުފިޔާ. މިއީ ކިހިނެއް ވާ ކަމެއްތޯއާ؟ ބަޖެޓުކޮށްފައި އެ ބަޖެޓުގައި އޮންނަ ރުފިޔާ ނުލިބި، އެއްވެސް މަސައްކަތެއް ނުކޮށް ދެވަނަ ފަހަރަށް އެއަށްވުރެ ކުޑަ ބަޖެޓަކުން ކިހިނެއްތޯއާ މަދު ހަދާނީ؟

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކޮށްލެއްވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު.

މިނިސްޓަރ އޮފް ނޭޝަނަލް ޕްލޭނިންގ، ހައުސިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރ މުޙައްމަދު އަސްލަމް ވާހަކަދައްކަވަމުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ކުރެއްވި ސުވާލުގައި ޚާއްޞަ ޕްރޮޖެކްޓާ ބެހޭ ގޮތުން ވިދާޅުވި ވާހަކަ؛ ގާނޫނުގައި ޚާއްޞަ ޕްރޮޖެކްޓް ހަދަން އޮންނަ ކަމަށް ވަންޏާ ޚާއްޞަ ޕްރޮޖެކްޓް ހަދަންޖެހޭނީ. ދެން އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް އެ ނުހަދާން ފާހަގަކުރެވޭ. މި ނުހަދައިގެން ކަމެއްގެ ގޮތުގައި ފާހަގަކޮށްފައެއް ނުވޭ. މި ނުހަދައި ދެން އަޅުގަނޑު ކަހިރި އަހަރުވާ ހެއްދެވި ދިރާސާކޮށް، ގޮތި ދެން، ނުހަދާވެސް އަޅުގަނޑު ކަނޑައެޅި. ގާނޫނުގެ މައްސަލަ ނޫން އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅަނީ. އަދި އެއްވެސް ވަޒީރަކު، އެއްވެސް ފަރާތެއް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ކައިރީގައި އެ ސުވާލު އެ ބޭނުން ކުރަމުން އަޅުގަނޑުމެން ވިދާޅުވި، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު އަޅުގަނޑުމެން އެއަށް ހުރިހާ ކަމެއް ހަމަޖެހިގެން. އަޅުގަނޑުމެން ކަމަކަށް އެއަށް ހަމަޖެހިގެން ނުކުރެވޭނެ. ދެން އަޅުގަނޑުމެންގެ ގަވާއިދު ނުހަދަން އެއީ ނުހަދާ ޖަމީ؛ މިކަން ނުހަދަމުންގެން މި ދުވަސް ކިޔާފައި ނުހަދާ ޖަމީ ކަމެއްގެ ގޮތުގައި ފެނޭ. އެ ޕްރޮޖެކްޓު ހުރި ޕްރޮޖެކްޓު ހަދަންޖެހޭނެ. އަޅުގަނޑުމެން ގަބޫލުކުރަނީ ކުރިއަށްދާ ނަމަވެސް ކަމެއްގެ ގޮތުގައި. ދެން ކުރިއަށް ސުވާލެއް، ނުހިމެނޭގޮތަށް މަގުހެދުމަށް މީގެ ކުރީ އަހަރު އެއް މިދިޔައަހަރު ޖަހާފައި މި އަހަރު އެއް ބަޖެޓު ރުފިޔާ ޖަހާފައި އޮތީ ވާހަކަ. ދެން އަޅުގަނޑު އެ ފިކުރުސާފުވެގެން ކަނޑައެޅިގެން ނުހަދާނީ. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އެނގިވަޑައިގެން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވިދާޅުވި ފިހާރަސަރަހައްދު އެއީ. އެހެން އެކަން ހުރިކަމަކަށް ވަކިން އެކަން ފެނިގެން އޮންނާނީ މި އަހަރުގެ ހަމަ ބަޖެޓު ފާސްވިއިރު، ހިނގަމުންދާ ދިރާސާކުރެވިގެން ފެނި އިރު. އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ ބަޖެޓު ކަނޑައަޅައިގެން ނުހަދާނަން. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު. ގަލު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ވިސާމް.

ގަލު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ވިސާމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ! މި. ގަލުގައި ގާއިމުކުރަން ހަމަޖެހިފައިވާ 100 ހައުސިންގ ޔުނިޓުގެ މަސައްކަތް ކިހާހިސާބެއްގައިތޯ ފެންނަނީ؟ އަދި ކޮންސަލްޓަންޓަށް ހަވާލުކޮށްފަތޯ. މި. ގަލުގައި ގާއިމުކުރުމަށް ސަރުކާރުން ކުރާ މަސައްކަތްތަކުގައި މިނިސްޓްރީގެ އެއްވެސް ދައުރެއް އެބަ އޮތްތޯ؟ ތިންވަނަ ސުވާލަކަށް، މި. ގަލުގެ ފެނުގެ ނިޒާމުގެ މަސައްކަތް މިހާރު ކުރިއަށް އެބަދޭ. އެ މަސައްކަތް ޝެޑިއުލާ އެއްގޮތަށް ކުރިއަށް އެބަ ދޭތޯ؟ ކިހާމުއްދަތެއްގައި އެ މަސައްކަތް ނިމޭނީތޯ؟ ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު.

މިނިސްޓަރ އޮފް ނޭޝަނަލް ޕްލޭނިންގ، ހައުސިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރ މުޙައްމަދު އަސްލަމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މި. ގަލުގައި އެޅުމަށް ހަމަޖެހިފައިވާ 100 ހައުސިންގ ޔުނިޓު؛ މި. ގަން، އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަނީ... (ވަގުތުކޮޅަކަށް ހުރެ) އަޅުގަނޑަށް މިހާރު މި. ގަލުގައި އޮތް 100 ހައުސިންގ ޔުނިޓު އެއީ ކޮން ޕްރޮޖެކްޓެއްގެ ތެރެއިންކަން އަޅުގަނޑުގެ ސިކުނޑިގައި ނެތިގެން މިހާރު މި އުޅެނީ. އެއީ 1.5 ބިލިއަން ރުފިޔާގެ ބަޖެޓުގެ ތެރެއިން ސަރުކާރުން ޕީ.އެސް.އައި.ޕީން ހިންގާ މަސައްކަތްތަކުގެ ތެރެއިން ކަމުގައި ވަންޏާ، އެ މަސައްކަތަކީ ޓެންޑަރކޮށް މިހާރު ބިޑްޖެހި ވަރުބަރާވާލައި. ބިޑްޖެހި އިވެލުއޭޝަން؛ އަޅުގަނޑު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް އަދި ރިޕޯޓަކުން ދިން ޖަވާބު، އެއީ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވިސާމަށް ވެސް އަޅުގަނޑު ދަންނަން އޭގެ ޖަވާބު ހައުސިންގ ބޯޑު ގޮތުން. ދެން ކޮންސަލްޓަންޓަށް ހަވާލުކޮށްފަ؛ ކޮންސަލްޓަންޓުގެ މަސައްކަތް ފެށިފައިވާކަން؛ ކޮންސެޕްޗުއަލް ފެށިފައިވާކަން؛ މަސައްކަތް ކުރިއަށް ގެންދަނީ މިނިސްޓްރީގެ ތެރޭގައި އެންމެ ޕީ.އެސް.އައި.ޕީ ގުޅިގެން. ދެން ޕީ.އެސް.އައި.ޕީން ފެށިފައިވާ ހަމައެކަނި އެ ޕްރޮޖެކްޓެއް ވެސް ނޫން. އެހެންނަމަވެސް، އަދިއެއް؛ އެހެންނަމަވެސް، މި ސްޓޭޖުގައި މިނިސްޓްރީގެ ތެރޭގައި މިނިސްޓްރީ އެކު ޑިޒައިން އެކުލަވައިލުމަކީ، މިނިސްޓްރީ އޮޅު ގޮތެއް، މި ހުރިހާ ބޯޑުތަކުން ހިމެނިގެން މި ދަނީ. އަދިއެއް ކޮންސެޕްޗުއަލް ހަމައަށް އެ މަސައްކަތްތަކެއް ނުފެއްޓޭ. އެހެންވީމާ، ޕީ.އެސް.އައި.ޕީގެ ވަކިން ދައުރެއް އަދިއެއް ނުފެއްޓޭ ނަތީޖާ. އެހެންނަމަވެސް، އެ ހިސާބަށް ދިޔައީމާ އަޅުގަނޑުމެންގެ ދައުރު، މަސައްކަތްކުރާ ހިސާބަށް ދިޔައީމާ މިނިސްޓްރީގެ ޕީ.އެސް.އައި.ޕީގެ ދައުރު ވަރަށް ބޮޑުވާނެ. ދެން ގަލުގެ ފެން؛

މަސައްކަތް ކުރިއަށްދާނަން އަޅުގަނޑުމެން ވެސް އެނގޭ. އެހެންނަމަވެސް، ޕްރޮސީޖަރު ދަންނަވާލަން ބޭނުން މި ހިސާބަށް ގެއްސަ އޮތީ. އާދެ! ޝުޢޫރަށް މަސައްކަތް އެބަދޭ. އިޖުރާއަތުގައިވާ ގޮތަށް މަސައްކަތް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ޝުޢޫރުގެ ތެރޭ އަދި ނިންމާލެވޭތޯ. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު. ހިމަންދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ނާޒިލް.

ހިމަންދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ނާޒިލް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ރައީސް. މަރުޙަބާ ވަޒީރު! ހިމަންދޫ ބަނދަރުގެ މަސައްކަތް މިދެ އަހަރުތެރޭ ދުވަސް ކުރިން ފެށިއްޖެ. އެއްގަމުގެ ބިރު ވެސް، މަސައްކަތްތަކުގެ ބޭނުމަށް ބަޔަކު ނިމިއްޖެ. ބޭރު ބޮޑު ގެޔަށް މިނިސްޓްރީން ނިންމާފައި، ވަރަށް ރީތި ގެޔަށްތަކެއް، ވަރަށް ފުރިހަމަ ގެޔަށްތައް ކައުންސިލުން ބޭނުންވާ ގޮތަށް އަދިއާ އެއްބަސް މިނިސްޓްރީއަށް ފޮނުވާފައި. ކޮންޓްރެކްޓަރަކާ ހަވާލުކުރުމުގެ ބޭނުންތައް ހޯދައިދޭނެ؟ ފުރަތަމަ ސުވާލު. ދެވަނަ ސުވާލު، 2019 ވަނަ އަހަރު އަޅުގަނޑުމެން 7 މެންބަރުން ގޮސް ވަޒީރާ ބައްދަލުކޮށް އަދާލަތު ފުރުޞަތު ހިމެނުމުގެ ޕްރޮޖެކްޓު އޮތީ ކާނިސާބާއްވައިގެން؛ ވަޒީރު ވިދާޅުވި 2020 ވަނަ އަހަރު ނިމޭނެ ވާހަކަ. 20 ނިމިއްޖެ. 21 ނިމިއްޖެ. 22 ވެސް ނިމެނީ. ކޮން ދުވަހަކުން ނިމޭނީ ސުވާލަކީ. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު.

މިނިސްޓަރ އޮފް ނެޝަނަލް ޕްލޭނިންގ، ހައުސިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރ މުޙައްމަދު މުޢިއްޒު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހިމަންދޫ ބަނދަރާ ބެހޭ ގޮތުން ކުރެއްވި ސުވާލުގައި، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އެ ފާހަގަކުރެއްވި ފަދައިން، ކައުންސިލުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެބަ އޮތް ރިކުއެސްޓެއް ކޮށްފައި އަޅުގަނޑުމެން ހުށަހަޅައި ކޮންސެޕްޓް އެ ބަދަލުކުރެވޭނެ އުސޫލަކުން ހަދާފައި. ދެން ހަމަ ޙަޤީގަތުގައި ވެސް؛ އަދި މާ ގިނަ ދުވަހެއް ނުވާނެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިނގޭތޯ. މި މަސް ތެރޭގައި ޙަޤީގަތުގައި ދުވަސްކޮޅެއްގެ ތެރޭގައި އަދިއަސް ކުރީ. މިދިޔަ ހަފުތާއެއް ކަހަލަ، އެގޮތް ކުރި ހަފުތާއެއް ކުރިން އަޅުގަނޑުމެން ބަނދަރުވާކަން ނުކޮށް. ހަމަގައިމު ވެސް މި މަސް ތެރޭގައި އެ ރިޕޯޓު އައީ. ދެން އެއާއެކީގައި އަޅުގަނޑުމެން ޖެހޭ އަދި އެގޮތް އެއްކޮށް ފައިނޭންސްކުރާނީ، ދެން އެ މަސައްކަތް

ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް. އެހެންވީމާ، އެ މަސައްކަތް ތަސްލީމުކުރާކަން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ނެތީން. އަދި މިނިސްޓްރީ ތެރޭގައި ހުސްޖާގައެއް ވެސް ނެތް. އެ މަސައްކަތް ކުރިއަށްދާނީ. ދެން އަޅުގަނޑަށް އެނގޭ، ބޯޓް އެންމެ ޓްރިޕް ވަރަށް ގިނަ ދުވަސް ދިއުކަށް ކޮންސެޕްޓް ބޯޓް ގޮތުން. އަޅުގަނޑުމެންނަށް ބޭނުންވީ ގޮތް ރަނގ މިހުރިހާ ކަމުގައިވެސް؛ އަދި އެހެންމިހެން ވެސް. އެހެންނަމަވެސް، ޔަޤީނާ އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެއްބަސްވުމަކަށް އާދެވިދާނެ ހޮމީ. ދެން ކުރެއްވި ސުވާލަކީ، ބިންހިއްކާ ގުޅޭ ގޮތުން. އަޅުގަނޑު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ޝަރީފް ކުރިން ކުރެއްވި ސުވާލުގެ ޖަވާބުގައި ދަންނަވައިފިން، އަޅުގަނޑު ގަވަރުމަންޓުން ކޮންޓްރެކްޓަށް ބަދަލާ އެކިގައި ސްޓޭޓްމަންޓް ޖެހުމަށް އެ ހިސާބަށް އަޅުމަށް ވަރަށް ވަގުތު ހާދަވީ. އެއީ އަޅުގަނޑު އެންމެފުރުޞަތު މިންވަރަކަށް ނޫން އެކަން ވެގެން ހޯދި. ތެދެއް! ދެން އަޅުގަނޑަށް ވެސް ބޭނުން އަޅުގަނޑު މިފަދަ ދުވަހަކަށް ނިންމާފަ ކަމަށް ވިޔަފާރިކަމުގެ ހަރދަން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުގެ އަބަ ހުރި. އެހެންވީމާ، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވިދާޅުވި އެއީ އެ ވާހަކަ އަޅުގަނޑަށް ބޭނުވެގެން ހުރި ވާހަކައެއް ކަމަށް ގަބޫލުކުރަން ހުރި، އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަން އެ ރިސޯޓަށް އެ މަސައްކަތް ނުނިމި ހުރި ކަމަށް. އެހެންނަމަވެސް، ކޮންޓްރެކްޓުގައި ސްޓޭޓްކުރެވިގެން އެ މަސައްކަތް މިހާރު ކޮންޓްރެކްޓުގައި އޮތް ޝެޑިއުލް އެއްގޮތަށް އެބަހުރި. ދެން އިންޓަރކްޓިވްއާ އެ މަސައްކަތް ކުރިއަށްދާނީ. ޝެޑިއުލްކޮށްފައިވާ ގޮތަށް ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް ތަޢާރަފުގައި. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ގާދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޙަމްޒާބް އަބްދުﷲ.

ގާދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙަމްޒާބް އަބްދުﷲ ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މާފަންނު، ނިލަންދޫގެ ގިނަ ސަރަހައްދުތަކުގެ މަސައްކަތް ފިޔަވަ ވަރަށް ބޮޑު މަސައްކަތްތަކެއް ވެއްޖެ. ވަރަށް ދުވަސް ވެސް ވެއްޖެ. އެ މަސައްކަތަކީ، އެ ބަދަލު ހިފުމާގުޅިގެން މަސައްކަތް ކުރާނީ ކޮން ދުވަހަކުންތޯ؟ ދެވަނަ ސުވާލަކީ، ހުވަދުގެ ސްކޫލް ފުރި ނިޒާމުގެ ނެޓްވޯކުގެ މަސައްކަތް ފުރިހަމަ ކުރާނީ ކޮން އިރަކުންތޯ. އަދި ފުރި ބަދަލުނަގާ އެބުމުގައި ތަރައްޤީގައި މިހެން ގިނަ ތަރައްޤީއަކީ މިއީ ތަރައްޤީގައި ބަދަލުނަގާ ޖެހިއްޖެ ނޫނީ ކޮންސެޕްޓްގައި ތަފާތު ގޮތެއް ހުރިތޯ؟

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އެއީ ހުވަދު އަތޮޅު ނިލަންދޫ.

<u>މިނިސްޓަރ އޮފް ނޭޝަނަލް ޕްލޭނިންގ، ހައުސިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރ މުޙައްމަދު އަސްލަމް ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ކުރެއްވި ސުވާލުގައި މާމެންދޫއާއި ނިލަންދޫގެ ގިރުމުގެ މައްސަލަ ނެތް، ބަޖެޓުގައި ނެތް ހަމަގައިމު ވެސް، އިނގޭތޯ. އެހެންވީމާ، ބަޖެޓުގައި ނެތް މަސައްކަތެއް ގޮތަށް؛ ގިރުން ބަޖެޓުގައި ނުލަސް އެބޭނުންކުރަންޖެހޭ ކަމަށް އަޅުގަނޑު ވެސް ގަބޫލުކުރަން. އެހެންނަމަވެސް، ބަޖެޓުގައި ނުހިމެނި އެއީ، މި އަހަރުގެ ބަޖެޓް ހުށަހެޅުނު، މި އަހަރުގެ ބަޖެޓް ފާސްކުރެއްވި އެއީ ގިނަ ތަކެތީގެ ގިންތިތަކުގެ ފާހަގަކުރެވިފައިނުވާތީވެ. ނޫނީ އެކަން ކުރުމަށް އޮތުމުގެ އަހަރުމިނުތަކެއް ގެނެސްފައިވާތީވެ. އެހެންވީ މި އަހަރުގެ މި؛ ބަޖެޓް ހުށަހަޅާއިރު މި ވީ ދެވަސްއަހަރުގައި އެކަމުގެ ފާހަގަކޮށްފައިވާ އެ އޮތީ، ނޫނީ އޮތަކަށް އެޑްމިނިސްޓްރޭޝަން އެ ގޮތުގައި ނަގާފައި. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަނީ، މިކަމަށް އަޅުގަނޑުމެން ހަމަޖެއްސުމަށް ހުރީ؛ ދެން މި ޖަލްސާގެ ކަންކަން ކުރަންޖެހޭނީ ވަރަށް ބޮޑަށް ބަހުއްޓައިގެން ކޮންމެވެސް ބަޖެޓެއްގެ ދޮރުއިން ވެސް ކުރަންޖެހޭނީ. އެހެންވީމާ، އޮތަރުގެ ކަމެއް ކަމަށް އަޅުގަނޑުމެންގެ އެޑްމިނިސްޓްރޭޝަން އެބަ އަންނަނީ ދެރުވެ. ޕްރޮޖެކްޓަކާއި މިނިސްޓްރީ އާ ދެމެހެއްޓެނިވި ވެސް އެކަން ފާހަގަކޮށްދެއްވުމަށް. އަޅުގަނޑު ދެކޭ ގޮތުން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޅުގަނޑަށް މިއަދު މި ސުވާލުކުރެއްވި ބެލުމުން ހަމަ ކޮންމެވެސް ދެފުރިހަމަ އެކަން ގެނެސްދީފައިވާ ކަމަށް. ގެނެސްދޭން އަޅުގަނޑުމެން އުޅެނީ ހަމައެއް ހުރިހާ ކަމަށް. ދެން ހުވަދު އަތޮޅުގެ ފުރި ނިޔާމު؛ އަޅުގަނޑު ބޭނުންކުރާނެ މިނިސް ހރ، ހދ، ނ.ވ މަސައްކަތް؛ ނިޔާމު ބޯޓުމާލޭގެ ނިންމުމަށްފަހު ދެން ދަތުރުކުރާ ފަހަރު. ދެން އަޅުގަނޑުމެން ގަބޫލުކުރަނީ؛ މި އަހަރު ނިމި، މި އަންނަ އަހަރު ފުރި ނިމުމަށްދާ އަޅުގަނޑުމެންނަކީ ހުވަދު ހިސާބަށް އެ މަސައްކަތް، އެ ސަރަހައްދު ގެންދަވާނީ. ދެން މިކަމުގައި، މިއީ ބަޖެޓުގެ މަސައްކަތެއް ވެސް ނޫން. އުނިގަދުވަހަށް ލިބުމުގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް އުފާ ވަސީލަތްތަކުގައި އަސާސީގައި ވަސީލަތްތަކެއް. އަންހެނުން ކަން ތަރައްޤީކުރުވުމަކަށް ވެސް ނޫން. ވާރޭ؛ ދޫނި ވާރޭގެ ނަގާށް ބަޖެޓުގެ ހިމެނޭކޮށް ވެސް ނޫން އެކަން ނަގާނެ. މިދަންނަ ސަރަޙައްދު ބަކަރި ނުކުރެވިދާނެ. ދެން ރަށްޖެހޭގައި ފުރަސްދުވަހުގެ އެ ބަންނަވި. ދެން އެއްސުން ސުވާލު، ބަރުމިއަޅާ ކުއްލިއަކަށް. ވަކިވަކި ގެންދިޔަކަށްދާނީ؟ ހުރިހާ. ރަށްޖެހޭގެ ރަނގަޅު ޖިއޮގްރަފިކަލް ބަހިފައި ހުރި ގޮތުން އެބަ ހުރި ހަމަ ނުތެޔޮ އަޅުގަނޑުމެންގެ ވެރިކަމުގައި ހުރި ހާރބަރު އެކަނި ސްޕެކް ގޮވާލަން ވަޑައިގަނެފައިވާ ހުރި. އެހެންވީމާ، ގިނަ މީހުން އަތައިފައިބާ ވަނަން ބޮޑު ޖެހިފައި ބޮޑުކޮށް ގިނަ މީހުން އަތައިފައިބަނީ. އެހެންނަމަވެސް، އެކޮޅު، އެހެންވީމާ، އެކޮށޭސްޓީ އެންމެނަށް ކޮޅު ނުރަކް ވަވާނޑު. ހަމަ އަޅުގަނޑުމެން ވ ވަސީލަތްގެ ފާހަގަ މިރާމުގެ ހުރި ނިބައިތަކުގެ ބަދަލުގައި، އެކަން ބަދަލުގައި މިކަން މި ފޯރީ. މިހެން ދަނޑުވެރިކަން ވެސް އެބަ އެކަން، ބަލާ ރަނގަޅަށް އެހާ މި ރަށުގެ ލޯކަލް ޤާނޫނުގެ ވަރަށް އަ ވަރުގެ އެބަ އޮތް. އެހެންވީމާ، އެކަން ކޮންމެ ރަށެއްގެ ރެކޯޑް ކަންކަމެއްގެ ވަރަށް އެބަ

އާދޭ. އެ އަޅުގަނޑު އެދެނީ، އެކަން ކުރުމަށް ޖަހައި ރަށު ކައުންސިލުން އިތުރަށް އެ ގެންނަންވާ ބަދަލުތައް ގެންނަވަން. އެއީ ކާމިޔާބު ބޭނުމަށް ކުރާ ކަމެއް އެކަމަކު. އާންމު ރައްޔިތުންގެ ތެރެއިން ދަތުރުފަތުރުކުރާ މީހުންނަށް ބަލާފައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ޖަޒީރާތަކަށް ގެންނަނީ. އަސްލު ދަތުރުފަތުރުކުރާއިރު، އަސްލުގައި މި ނިޒާމުގެ މައިގަނޑު އެއްޗަކީ ޖަޒީރާތަކުގައި ނޫން. ޖަޒީރާތަކުގައި އެހާ ބޮޑު ޓޫރިސްޓުން ދަތުރުކުރެވޭނެ ނިޒާމަށް ނުފުދޭތީވެ އަޅުގަނޑު ވަރަށް ބޮޑަށް އެދެން. އަސްލު ނިޒާމުގެ މައިގަނޑު އެއްޗަކީ، އެގަނޑު، އެގަނޑުގެ ޓޫރިޒަމް، އެގަނޑުގެ ރިޒަރވޭޝަން، ޝޯރޫމަށް ދަތުރުކުރުން. އެއީ އަސްލު އެއްޗަކީ. ދެން އެ އެގަނޑު ތަފާތު ތަރުތީބު. މިކަމުގެ ތެރޭގައި ޖަޒީރާތަކުގައި އެކަށީގެން އަޅުގަނޑުމެން ވަރަކަށް ދަތުރުކުރެވޭނެ ރޭވުމެއް ގެންނަ ބަލައި ޖަޒީރާތަކުގެ އެތެރޭ ދަތުރުފަތުރުކުރާ ދުވަސްތައް ކުރިން ކަނޑައަޅާ ކުރިއަށް ގެންދިޔުމަށް ދުވަސް ނުނިމެނީސް. އެދުނީމާ، އެހެންވީމާ އެކަން ނުވިސްނުވެސް އެއީ އަޅުގަނޑުގެ ދިރާސާ ކުރީ. ޝުކުރިއްޔާ އިބްރާހީމް ފަޒީލް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިބްރާހީމް ފަޒީލް.

{5.2}- އިބްރާހީމް ފަޒީލް ދެވަނަ ސުވާލަށް މިއަދު ވިލިނގިލީ ދާއިރާގެ އިބްރާހީމް ފަޒީލް ކުރެއްވުމަށް އެދޭނަމަ ކުރިއަށް އޮތީ. އަޅުގަނޑު ޓްރާންސްޕޯޓް މިނިސްޓަރު އިތުރު ސުވާލަކުން ހުށަހެޅުއްވުން ފުރުޞަތު ދީފައިވާ ބޭފުޅުންގެ ތަރުތީބުން އިތުރު ސުވާލު؛ ދެވަނަ ސުވާލުގެ އިތުރު ސުވާލު ވެސް ކުރައްވަން ގެންދަނީ. އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ފުރުޞަތުއަރުވަނީ، ވިލިނގިލި ދާއިރާގެ އިބްރާހީމް ފަޒީލް ސުވާލު ހުށަހެޅުއްވުން، މިނިސްޓަރ އޮފް ނޭޝަނަލް ޕްލޭނިންގ، ހައުސިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރ އަލްފާޟިލް މުޙައްމަދު އަސްލަމާ ކުރައްވާ ސުވާލު ކުރައްވާށެވެ.

ވިލިނގިލި ދާއިރާގެ ދެވަނަ ސުވާލު ހުށަހެޅުއްވުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިބްރާހީމް ރައީސް. ވިލިނގިލި ބަނދަރުގެ ދުއްޕާ ފާލަމުގެ ބޭރު ބީރައްޓެހި އުޅަނދު މަގުސަދުތަކަށް ހައްދުފުށްކުރުމަށް ގެނޯވާ ބަދަލުތަކާ އެކު، އެ ބަނދަރުގެ ބޭރުމޯލްޑިވް އެއްގަމު މީހުގެ އަގަށް މަސައްކަތުކުރުން ނަގާނީ ރަސްމީ ހިލޭ ބަޔަކާ ގެއްލުމެއް؟ އަދި މި ބަނދަރުގެ ބޭރު ބީރައްޓެހި ހުރި ތަރައްޤީން ހައްދުފުށްކުރުން މަސައްކަތްތަކުގެ މުސާރައާ ގުޅޭ ރެގިއުލޭޝަން ތަރައްގީކުރާ ހަރުދަނާ ބަދަލުތަކާއި ދެން، އެ ހާލަތު ކުރިމަތިވާ ގުޅޭގޮތުން ބަނދަރުގެ ބޭރު ބީރައްޓެހި އުޅަނދު ފަހަރުގެ އެއްގަމު މީހުގެ ރައްކާތެރިކަމަށް ނިންމެވި، ވިލިނގިލި ބަނދަރަށް ދިރާސާކުރާ ވަގުތު ރަނގަޅަށް ބަލައިގެންތޯ؟ އަދި މި މަސައްކަތު ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް ރާވާފައިވާ ކިހިނެއްތޯ؟ ޝުކުރިއްޔާ އިބްރާހީމް ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު.

މިނިސްޓަރ އޮފް ނޭޝަނަލް ޕްލޭނިންގ، ހައުސިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރ މުޙައްމަދު އަސްލަމް ޖަވާބުދެއްވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ކުރެއްވި ސުވާލުގައި، ވިލިނގިލީ ބަނދަރު ހެދުމުގައި އާގެ ޕީއެސްއައިޕީގައި މިނިސްޓްރީން ޕްރޮޕޯޒްކުރި ޑިޒައިނަކާއި އަދި ރަށުގެ ރައްޔިތުންގެ ބޭނުން އިސް ޕްރޮޕޯޒަލްތަކާއި، ކައުންސިލާ އެކުގައި، އެ ބޭފުޅުންގެ ޚިޔާލާ އެކުގައި، އެ ޚިޔާލަށް މަޝްވަރާކުރުމަށް ބާއްވައި އަޅުގަނޑާ އެކުގައި 9 ޖަނަވަރީ 22022ގައި ބައްދަލުވުމެއް ބާއްވައި ދެކޮޅުން ވަރަށްބޮޑަށް ދިނީ. އެ ބައްދަލުވުމާ ގުޅިގެން އަޅުގަނޑަށް ކައުންސިލުން ސިޓީއެއް ފޮނުއްވާފައިވޭ 24 ޖަނަވަރީ 2022ގައި. * ސިޓީގައި ފާހަގަކޮށްފައިވާ، އެހެންނަމަވެސް އަޅުގަނޑުގެ ބައްދަލުވުމުގައި އަޅުގަނޑު ދެއްކި ވާހަކައެއް، ލިޔުއްވުމުގައި ނޫން ވާހަކައެއް؛ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މި ސުވާލު ކުރައްވާފާ އަޅުގަނޑު ދަންނަވަން؛ މި ސުވާލަށް ޖަވާބުދިނުމުގެ ކަންތައް އަޅުގަނޑު ކުރިއަށް ގެންދާނަން. ރަށު ރައްޔިތުންގެ އެންމެ ބޮޑު ބޭނުމަކަށްވީ، ކައުންސިލުން އެދޭ ކަންތައްތަކުގެ ތެރެއިން އަޅުގަނޑުމެންނަށް، މިނިސްޓްރީއާ ހިއްސާކުރި ތަފާސީލުން އުޅޭނީ އެންމެ މައްސަލައެއްގައި. އެއީ ބަނދަރުގެ ބޭރު ތޮށިގެ ހާބަރ ބޭސިނާ ވީ ފަރުގައި ބޭސިންގެ ތެރޭގައި ކޮށްލުމް ޖަހަން. އެއީ ބޭރުތޮށި ޖަހައިގެން ހާބަރ ޖަހަން ކައުންސިލުން ބޭނުންވީ. އެހެންނަމަވެސް، ހާބަރުގައި މިނިސްޓްރީން ޕްރޮޕޯސަލްގައި އެބަހުރީ، ކޮންކްރީޓް ޕްރޮޓެކްޝަން އަޅައިދިނުން. ކޮންކްރީޓް ޕްރޮޓެކްޝަން އަޅައިދިނުން؛ ރޮކްޖީގެ ބަދަލު ތަންތަނުގައި އެކަން ކޮންކްރީޓުގައި ވެސް އެބަ ހުރި. އަޅުގަނޑުމެން އެންމެ ފަހުން ދެކޭނީ އެކަން ކޮންކްރީޓުގައި އޮތީވާ. ވަރަށް ނަލަ، ވަރަށް ރީތި، ބޭނުން ވެސް ހިފޭ، ހަމަ ކޮންކްރީޓުގެ ބޭނުންހިފާ އެ ތަންތަނުގައި. ހަމައެކަނި ނުރައްކާވެސް ކަމަކި، ހިޔަވެލާ ނުހިފޭނީ. ފަސް ބަދު، 6 ބަދުގެ ފަހަރު އަރުވައިގެން އެ ތަނުގައި ނުދުއްވާނެ. ދޯނި އަޅުގަނޑުމެން ނާރާނެ ޝިފްޓްކުރުން ޖެޓީއިންކޮންފޯމްކޮށް ހުރި ރިޕޯޓް ބަނދަރު ކަމެއް. އެހެންނަމަވެސް، ހަމަގައިމު ވެސް މީހުން އަރުވައި، ތަރީޖް ދެބަސްވެވުނު މިނިސްޓްރީއާއި ކައުންސިލާ ދޭތެރޭގައި. މިނިސްޓްރީގެ ޓެކްނިކަލް ވިއުއަކާ، ދެން އާދޭސްތަކަށް އަޅުގަނޑު ޕްރެޝަރެއް؛ އަޅުގަނޑު ދެކުނު މިންވަރަކުން، މި ސަބްޖެކްޓަށް އަޅުގަނޑު ވެސް ދަންނަ ކަމަކަށް ވާތީ ދެންނެވީން، އަޅުގަނޑުމެން ޕްލޭނަ ގޭޓް ވެސް. ބޭރު ފަޅުތަކުގައި ބަނދަރުގެ ދެ ފަރާތުގައި އެގްޒިސްޓިން ހަތަރު ބޭސިނުގައި ކީވޯލް ޖެހިފާ ރިޓެއިނިންގ ސްޓްރަކްޗަރތަކެއް ވާނީ، ހަމަގުޅޭނެ ގޮތަކަށް. އެހެންނަމަވެސް، އެއީ އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި އަޅުގަނޑު ދަންނަވާ ވާހަކަ. އެހެންނަމަވެސް، ބައްދަލުވުމުގައި ބައިވެރިވެވަޑައިގެންނެވި ބޭފުޅުން އިންސްޓިޓިއުޝަނަލް، އެންގިނިއަރސް ތިމަންނަމެން އެކަން ކުރަން، އަޅުގަނޑުގެ ހަޔާ އެކަން އެކަ ކަމުގައި ވިދާޅުވި. ސިޓީގައި އެ ވާހަކަ ފާހަގަކޮށްފައި ނެތް. އެންމެފަހުން، އަޅުގަނޑު ރަށުގެ ބަނަ ފަހުން އެ ހަފާ ދިރާސާކޮށް ގެނައިސް. ޓެކްނިކަލް

* މިނިސްޓަރުގެ ޖަވާބުގެ މުހިންމު ނުކުތާ ތަޢާރުފުގައި ފާހަގަކޮށް ގޮތަށް ރިޔާސަތުން ހިމެނުމަށް ނިންމެވުމާ ގުޅިގެން އަންނަގެޔަރުހިމެނުވި

ލަފާ އަޅުގަނޑު ދިނީން. ދެން ހަމަހަމައާއިއެކުގައި މިނިސްޓްރީގެ އިންޖިނިއަރުން އަޅުގަނޑަށް ހަމަ އެބަ ލަފާދޭ، އަދިވެސް
އެގްރީމަންޓް ރީވޯލެއް ނުޖަހަން. އެ ފާހަކަ ވެސް ދަންނަވާލައި، މި ޕްރޮސެސްގައި ތާރީޚުގެން ތިބޭކަން
އަޅުގަނޑު ބޭނުމެއް ނޫން. އަޅުގަނޑުމެން މި ހަފްތާގެ ތެރޭގައި ކަރަންސީވަރު ފޯރުވާނަން. އެހެންވީމާ، މިނިސްޓްރީން
ޕްރޮޕޯސަލްކުރި؛ ބޭސިކަލީ އެއްވެސް ވަރަކަށް އަގަށް ގުޅުވައިގެން އަދި ކުޑަކުރަން، އަދި ބޮޑުކުރަން ކުރާ ކަމެއް ނޫން
މިއަދު. އަޅުގަނޑު ވެސް ހާލަތުގައި ވެސް އެބަހުރި ދެ ޕްރޮޕޯސަލް ވެސް. އަޅުގަނޑުމެން މި ހަފްތާގެ ތެރޭގައި ކަރަންސީވަރު
ފޯރުވައިދޭނަން ދެ ކުރުކުރުން ވެސް. އަދި ދެ ކުރުކުރުމުގައި ވަނީ ސަބްކޮންޓް ޕްރޮޕޯސަލްކަން ވެސް. އެއީ ޑިޒައިނުކުރުމުގައި މި
އެއްޗެހި ނުހުރިމަ ވާ ގޮތަކީ، ފަހުން އަންނަ ދެފަހެއްގައި ބޮޑަކީ، މިނިސްޓްރީން އެއްބަސްވީމާ އެހެން. އަޅުގަނޑު
އެއްބަސް؛ މިކަން ކުރިއަށްދާން އެއްބަސްވީ. އެގްރީމަންޓް ކަށަވަރުކޮށް އެއްބަސްވީ ނޫން، މިއާއިގެން ކުރިއަށްދާން. ފޯރުވީމާ
ކަރަންސީވަރުން އެ އެޕްރޫވަލްކުރި ފޯރުވާ ކުރުކުރުމާ އެކުގައި އީ.އައި.އޭ ޕްރޮސެސް ކުރިއަށް ގެންދާނަން. އީ.އައި.އޭ
ޕްރޮސެސްއާ އެކުގައި ގޮސް އީ.އައި.އޭ މަރުޙަލާ ޕްރޮސެސް ކުރިއަށް ގެންދާނަން. އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުންޖެހިން ވެސް
ކުރިއަށް ގެންދާނަން. ބޭނުންޖެހިއްޔާ އީ.އައި.އޭ؛ އެމް.ޖީ.ސީ.ސީއާ އެކުގައި ސަރުވޭ ވެސް ކުރުވިފައި އެބަ ކޮންސަލްޓްކުރަނީ.
އީ.އައި.އޭ ނިމުމާ އެކުގައި މަސައްކަތް، އީ.އައި.އޭއިން އެޕްރޫވަލް ގޮތަކަށް މަސައްކަތް ކުރިއަށްދާނީ. އެހެންވީމާ، ރަށުގެ
ރައްޔިތުން، ކައުންސިލުން އެދުން ގޮތް، މިނިސްޓްރީގެ ބޭސިކަލީ ލަފާ އަޅުގަނޑު ސިޔާސީ މިހާރަކަށް ފުރި ކަމުގައި
ވިއްސަ އަޅުގަނޑަށް އެދޭ ބޭސިކަލީ އެއްކޮޅާ އެކުގައި އެކަން ކުރިން. އަޅުގަނޑުގެ ގާނޫނީ ޒިންމާއެއް، އަޅުގަނޑަށް
ލަފާދޭން ރީތި މިހެން ޖާގަ ބޭސިކަލީ ކަސްރުއްމޮއް ކުރާއިރު، އެ ބޭސިކަލީ ލަފާދީފައިވާ ރައްޔިތުންނަށް
ސާފުކޮށްދިނުން. އަދި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ސާފުކޮށްދިނުން. އެހެންވީމާ، މިދެންނެވި
ސިޔާސީ، އަޅުގަނޑަށް އަނބުރާ އަދި ސިޔާސީ ފާހަގަކޮށްލައިފިން އެ ފާހަކަ ދަންނަވާލީ. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި
ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު. ހަމަގައިމު ވެސް މިއަދުގެ ތަޢުލީމާގައި ދިރާސާކުރެއްވިއާ ވަޒީރު މިހާ ފާހަގަކުރެއްވި
ނުކުތާ ފާހަގަކުރައްވާފަ. އަދި އަޅުގަނޑު އަމިން ޕާރކު އަރިހުން އެދޭނަން، ތަޢުލީމާގައި މި ފާހަގަކުރެއްވި ކަންތައްތަކުގައި
އިތުރު އަންގެރަލިއްޔާ ދަރާޖާގައި ބޭއްވުމަށް. ބަޖެޓު ވެސް ކުރިއަށް ކަމަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ލަފާކުރެވޭ.
ދަންނަވާލަން، ދަންނަވަން ބޭނުން، އެއްވެސް ބާވަތެއްގެ ޕާރޓީއެއްގައި ބައިވެރި ބޭނި ކަމުގައި ވިޔަސް ވެސް، ރަނގަޅު ގޮތް
ދުލުރައްވާގައި އެހެން ގޮތެއް ހިންގުން އޮޅޭ އެއްގޮތަކަށްވެސް ރަނގަޅު ގޮތް ނޫން. ވިދާޅުވި ދައުރު؛ މާފުކުރައްވާ!
ވިދިގެން ދައުރުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް އަޅުގަނޑު އިތުރު ސުވާލު ކުރުމުގެ ފުރުސަތުއަރުވަން.

* މިނިސްޓަރުގެ ޖަވާބުގެ މުޅިން ނުކުތާ ތަޢުލީމާގައި ފާހަގަވާން ގޮތަށް ރިޔާސަތުން ހިމެނުމަށް ނިންމެވުމާ މުޅިން އަންގަރިއްޔާކުރެވި

<u>ވިލިނގިލި ދާއިރާގެ މެންބަރު ސައުދު ހުސައިން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު ހަމަ އިތުރު ސުވާލުގައި ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުން، ބޭރުތެރީގެ މަސައްކަތް ކޮންޓްރެކްޓަރ ނިންމާލި ކަމަށް އިޢުލާންކުރިއިރު ވެސް ބޭރު ތެރީގައި ވަރަށް ގިނަ މައްސަލަތައް ފާހަގަކުރެވިފައި މިނިސްޓްރީގެ ސަމާލުކަމަށް ވަނީ ގެނެވިފަ. ދެން ހަމަ އެއާއެކުގައި އެއްގޮތުގެ މަސައްކަތް އެމްޖީ.ސީ.ސީއާ ވަނީ ހަވާލުކޮށްފިފަ. މިހާރު އެ މަސައްކަތުގެ ހާލަތު ނުފެނި؛ ފެށޭނެ ދުވަހެއް އެނގިވަޑައިގަންނަވާތޯ؟ ދެން ހަމަ އެއާއެކުގައި ކޮރަމާފަރީގެ ވެސް ބަނދަރު ހުޅުމާ ގުޅިގެން ކޮށްމާދުރީގެ ވަރަށް ބޮޑު ސަރަހައްދެއް ގިރުމުގެ ސަމާލުކަން ވެސް މިނިސްޓްރީގެ ސަމާލުކަމަށް ވަނީ ގެނެވިފަ. އެހެންވީމާ، ގިރާ ސަރަހައްދަށް މިހާރު ޕްރޮޓެކްޝަން ބާލާ ފެށިފައި އެ ސަރަހައްދަށް ފެށިގަތުމުން ނަގަފުސް ހިމާޔަތްކުރުން؛ އެއީ މިހެން އުޅޭ ސަރަހައްދުގެ ގޮތާ ވަރަށް ކައިރިން ގިރުމުން އެ ދަނީ. އެހެންވީމާ، އެއީ ވަރަށް ބޮޑު ކަންބޮޑުވުމެއް އެ ގޮތުގެ އެ ސަރަހައްދުގެ ރައްޔިތުން ފެލުވެ. އެހެންވީމާ، އެކަމަށް އަވަސް ހައްލެއް ގެންނަން ބޮޑުވެރިޔާ އެބަ އިންތިޒާމްކުރައްވާތޯ؟ ޝުކުރިއްޔާ.

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު.

<u>މިނިސްޓަރ އޮފް ނޭޝަނަލް ޕްލޭނިންގ، ހައުސިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރ މުޙައްމަދު އަސްލަމް ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ކުރައްވާ ސުވާލުގައި، ވިލިނގިލި ހާބަރުގައި އަންނަކަންތައްވެސް އެއްގޮތުގެ މަސައްކަތް ވެސް ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް ބަޔަކު އެ މަސައްކަތަށް އެމްޖީސީސީއާ ހަވާލުކުރުމުގައި ކުރާ މަސައްކަތާއި ބެހޭ އެއްބަސްވުމެއް ސޮއިކުރެވިފައި، އީ.އައި.އޭ ޕްރޮސެސް ކުރިއަށް ނުގެންގޮސް އެކަން ކުރެވޭނެ ކަމަށް. އެހެންނަމަވެސް، ގާނޫނު ތަޢުލީމު އީ.އައި.އޭ ނެހެދި ކަމުގައި ވިޔަސް، މިނިސްޓްރީ އޮފް އެންވަޔަރަންމަންޓަން އެކަން އެނގުން. މިނިސްޓްރީ އޮފް އެންވަޔަރަންމަންޓަން އެކަން އެނގިމަ، މިނިސްޓްރީ އޮފް އެންވަޔަރަންމަންޓުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް އީ.ޕީ.އޭއިން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ތާޖުމްކޮށްގައި އެބަ އޮތް އީ.އައި.އޭ ކުރިއަށް ގެންދިއުމަކަށް. ދެން އެ އީ.އައި.އޭ ކުރިއަށް ގެންދެވުން މި އަންނަނީ މި ދެންނެވި ކުރުމާ އެކިގައި. އޭރު، އެހެންނަނަމަ އަޅުގަނޑުމެންނަށް އީ.އައި.އޭ ނަހަމައި ކުރުވުން ހުރި މަސައްކަތްތައް ކުރުވީމާ. މިހެން ޕްރޮޖެކްޓްގެ ކަންތައްތައް، މަސައްކަތް ކުރިއަށް ގެންދިޔުމަށް އީ.ޕީ.އޭއިން އެބަ އޮތް އަޅުގަނޑުމެންނަށް އީ.އައި.އޭ ހަމަޖެހޭނެ ކަމަށް ވިސްނުމުގައި އިނގޭތޯ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން އީ.އައި.އޭ ހަމަޖެހޭނެ. އެއާއެކުގައި އެކަން ކުރިއަށްދާނެ. އެހެންވީމާ، މަސައްކަތް؛

އެއްގަމުޓޫރިގެ މަސައްކަތް ވެސް ނުފެށި ހުރި އީ.އައި.އޭގައި ދެން އަޅުގަނޑުމެން އަދި ފޮނުވުމުގައި. ޓޫރިޒަމްގެ ދިރުމުގެ މައްސަލަ އަޅުގަނޑުމެންގެ ސަމާލުކަމަށް ވަނީ އައިއްސަ. ދެން އަޅުގަނޑުމެން އެކަމަށް އެބޭނުންކުރާނަން. ދެން މިހާރު ބަނދަރު ހުރުމުގެ މަސައްކަތް ކުރިއަށްދާ. އެހެންވީމާ، އެ މަސައްކަތާ އެކުގައި އެ މަސައްކަތުގެ ތެރެއިން ޓާރުމަކި އަޅުގަނޑުމެން އެކަމަށް އެބޭނުންކުރާނަން. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު. އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ފުރުޞަތުއަރުވަނީ ގަލޮޅުއުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ސަލީމަށް. ގަލޮޅުއުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

ގަލޮޅުއުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ސަލީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މަޢާފުކުރޭ ވަޒީރު. ގަލޮޅުއުތުރުގެ ނުކުތާތަކުގެ މަސައްކަތް އަދި ޒަމާނީގެ އިސްކޫލުގައި ހުރިހާ އެންމެ މިހާރު ފުރާވެސް މަދު ދުވަހު ދޮރު ގިނަ ދުވަސް ވެއްޖެ. މި މަސައްކަތް ކޮށްދޭނަން އެދުނު ފުރިހަމަ ފެލޯޝިޕް ސަރުކާރު، ދިވެހި ސަރުކާރުގެ 2021 އަހަރުގައި ވެސް އަދި 2022 ވަނަ އަހަރުގައި ވެސް ބަޖެޓުކޮށްފައިވަނީ. އެހެންވީމާ މި މަސައްކަތް ފެށޭނެ މުއްދަތެއް ސާފުކޮށްދޭ. އެހެންވީމާ، ޕްރޮޖެކްޓަށް އެ މަސައްކަތް ފެށޭނީ ކޮން ދުވަހަކުން؟ އަދި ގަލޮޅުއުތުރުގެ ގިނަ ސަރުކާރުތަކުން ކުރިން ވަޢުދުވި މައްސަލަ ހައްލުކުރަން ޕްލޭން މުއްދަތެއް ނެތެއްތޯ؟ ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު.

މިނިސްޓަރ އޮފް ނޭޝަނަލް ޕްލޭނިންގ، ހައުސިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރ މުޙައްމަދު އަސްލަމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ގަލޮޅުއުތުރު؛ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ކުރައްވާ، ގަލޮޅުއުތުރުގެ ސްކޫލްތަކު އެއްބާރުލުމާ ތަރައްޤީކުރަން އަޅުގަނޑުމެންނަށް މަސައްކަތް ކުރިއަށްދާނީ 6 މަހެއް؛ އަޅުގަނޑަށް ސްކޫލްސިޓީގެ ވެގެންދާނެ ގޮތެއް އެނގެންދެން ނުކުމެވޭ. ގެބުރުވުމުގައިވާކަމެއް! އަޅުގަނޑުގެ ސިޓީން ގައި ހުރިހާ ޕްރޮޖެކްޓްތަކުގެ ހުރިހާ ޖީބީއިލާއެއް ނުހުރޭ. އަޅުގަނޑު މިއީ ހުރިހާ ޕްރޮޖެކްޓްތަކުގެ ޕްރޮޖެކްޓް މެނޭޖަރެއް ނޫން. ޕްރޮޖެކްޓް މެނޭޖަރަށް ވިސްނަވާފައި، ނުހުންނާނެ ކަންތައްތަކެއް ހަމަޖެހިފައި ޕްރޮޖެކްޓް ފެހިކުރުމަށްފަހު ދިނުމެއް ނެތީމާ. އަޅުގަނޑު ޖާގައިން ސާފުކޮށްލަދީ، ކާނޫނީ

ވެގެންއުޅެނީ އެހާ ސްޕެސިފިކް ކަމަކަށް ވާތީ. ދެން ދައުލަތުގެ ޝޯ ޕްރޮޖެކްޓްސަންގައި، ދެން އަޅުގަނޑު ހަނދާން އެބަހުރި އަޅުގަނޑުގެ މި ދައުރުގެ ވަޒީރުކަމުގައި ދައުލަތުދައުރަން ބޮޑުބަޖަރަކީ ހަރުދުން ހުށަހަޅާ މަސައްކަތްތަކާއި ކުރަން ތިބޭނުކުރައި އާންމުކޮށް ފަޅުބޮޑުކުރާ ވެލާސް ދުނިޔެއްގައި އަހަރަސް އެ ރަށްތަކުގައި ހިލަރާވާއި ވެސް ޖެހިސް. އެއީ ވަރަށް ބޮޑަށް ބޮޑުވަމުވެގެން ވަގުތީ ގޮތުން ކުރި ހަދާއި. ދެން ތަރައްޤީ ހަރުދަތާއި ހުރިވަރަށް ބަހާއި ޖެހިލުން މަސައްކަތަށް؛ އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި މަސް ތެރެގައި ހައްދަވަރަށް ޖެހިލުކުރަމުގެ ރަނގަޅުވުމާއި. ދެން އެކާއެކީގައި ކުރިއަށްދާނީ. ހުރިހާ ރުޅުފުރުތު ޝަހަރުތަކަށް ހިނގަ ބަޖެޓުގައި ނަގާ ގޮތަށް ވެސް ހިނގާށެވެ. ދެން އަޅުނގުޅުވެސް އަޅުގަނޑު ބަނޑުވުމަށް؛ މި އަހަރުގެ ބަޖެޓުގައި އަހަރު ތިމާވެށްގެ އެއް ހަދާ ކަނޑާ އަޅުގަނޑުމެން ބަޖެޓު ފުރުސަތު ދެއްވި ފަރުމާ. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު. އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ފުރުސަތުއަރުވަނީ ފޮނަދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު އަބްދުﷲ ޝަރީފަށް. ފޮނަދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

ފޮނަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު އަބްދުﷲ ޝަރީފް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ. އަޅުގަނޑުގެ ދާއިރާގެ 3 ރަށުގެ ބަނދަރު ހެދުމުގެ މަސައްކަތް ވެސް ބަޖެޓުގައި އެބަ އޮތް. ހުއްޓަ ގޮތުގައި ގޮއްސާއި ފާއިތުވި އިރު، 2021 ވަނަ އަހަރުގެ ބަޖެޓުގައި ވެސް ހިމެނިފައިވާ 2 ރަށް. އަޅުގަނޑުގެ ސުވާލަކީ، މި 3 ރަށުގެ ބަނދަރު؛ އެއީ ފޮނަދޫގާ އެކީގައި. ފޮނަދޫ ހިމެނޭ މި އަހަރުގެ ބަޖެޓުގައި. 3 ރަށުގެ ބަނދަރުގެ މަސައްކަތް ކުރާނީ ގޮއްސަ ކޮން ހިސާބަކުން ފަށައިގެން؟ މި 3 ރަށުގެ ބަނދަރުގެ މަސައްކަތް ފެށޭނީ ކޮން އިރަކުންތޯ؟ ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު.

މިނިސްޓަރ އޮފް ނޭޝަނަލް ޕްލޭނިންގ، ހައުސިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރ މުޙައްމަދު އަސްލަމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ގޮރިގެ ބަނދަރުތަކުގެ ޖެހިން އަޅުގަނޑުމެން ކޮންޓްރެކްޓަށް މިހާރު ވަނީ. ތާރީ، އަޅުގަނޑުގެ ބޮޑެތިން ސިޔާ ނުވާތީ އެ ރަށް އިނގި ހަނދުން ކަމެއް. އެހެންނަމަވެސް، ސިޔާދީ އެބަ ފިޔަވަޅު އަޅުގަނޑުގެ ކަރުދާސްގައި، ވަރަށް ގިނަ ހަރަކާތް ބަނދަރުތަކާ، ފެއްދޫ. ފެއްދޫ ގިނަ ހަރަކާތް ބަނދަރުތަކާ އަސްލުގައި. އެހެންނަމަވެސް، އެހެން އަޅުގަނޑުމެން ކޮންފަރމް އަޅުގަނޑުމެން ކުރިން ސަރަހައްދުގައި މި މަސް ބޮޑުތަކުގައި؛ މި ބޮޑުއަރާ ނަން. އެހެންނަމަވެސް،

އަޑުގަނޑުވެރިންނަށް އެހެން ކުރަމުން މި ދަނީ ގޮތަކަށް ހަދަންޖެހޭ ތަނަކަށް ވާތީ. ގޯހޭ ޖެހިއްޖެ ފައިނަލްކުރެވިފައި އަޑުގަނޑުވެރިންނަށް އޮތީ. ވެރިފިކޭޝަނުގައި، މި ވިޔަފާރި ތަނަށް ވެސް އަސްލުން ބަޔަކަށް ހުރިހާ ވަރަކަށް ހުރި ކަންތައް. އަޑުގަނޑުވެރިން މި އަހަރުގެ ތެރޭގައި އިމާރާތްކުރެވިފައިވާ އެ މަސައްކަތުގެ ކަންތައްތަކުގައި އެހެން ޢާއިލާތަކާ ބެހޭ ކަމެއް. ދެން މިގޮތުގެ ބައެއް މަސައްކަތުގެ އަޑުގަނޑުވެރިން ގެއްލިފައިވާ އެއްޗެހިތަކާ ގުޅުންހުރި ބައެއް ކަނޑައަޅައިގެން އެކަމުގެ ވެސް ކުރާހިތުން. އެހެންނަމަވެސް، ކުރިން ވެސް ދަންނަވާ ފަދައިން، އެއް ބައެއްގެ އެކަމުގައި މަސައްކަތުގެ ފުރިޞަތު ސިޔާސަތު އަދި ގެނެސްދޭނެ މަސައްކަތުގެ ކުރިޔަށް ހުށަހެޅި. އެހެންނަމަވެސް، ބަޔަކު ހުރި ކަންތައް އަޑުގަނޑުވެރި އިމާރާތްކުރެވިފައިވާ ބައެއް މި އަހަރުގެ ތެރޭގައި ފެނުނީ. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ވަޙީދު. އިއްޒަތްތެރި ވަޙީދު ވެސް އަދި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ވެސް ފާހަގަވާނެ، ސަބަބަކީ ފާހަގަކުރެވޭނެ ބިންގަލުގެ ސިޔާސަތުގައި ރަނގަޅު ދާއިރާގެ އަޑުގަނޑުވެރިން ހިތާމަ މި ޤާނޫނު ހަދާ އެކަމުގައި ސަރުކާރުން.

އެހެންނަމަވެސް، އިމާރާތްކުރެވިފައިވާ ވިޔަފާރި ގެނައުން މިކަން ކުރިމަތިވެފައިވާ ރަނގަޅުގެ ނަމުގައި ފާހަގަކުރަން ސަބަބަކީ އިމާރާތްކުރެވިފައިވާ ދެކެވުނު. އަޑުގަނޑު މިހާރު މި ދުރުވެގެން ކުރިމަތިވެ ކެޔޮދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޑުގަނޑު މިހާރު ދެކެވުނު، ކެޔޮދޫ ސައިން ޒާހިރު ބިލު ގޮތް އަޑުގަނޑުވެރިން އަދި ބޭރަކުން ސާފުކުރު. ކެޔޮދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

ކެޔޮދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ހުސައިން ޒާހިރު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރު! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ވަރަށް ގިނަ ރަނގަޅަށް ބިލުގެ ދަތިކަން ވަރަށް ބޮޑަށް ދިމާވެފައި ހުރި ރަނގަޅު. މިކަމާ ހުރި ބިރުވެރިކަން ފުރުޞަތުދިނުމަށް އޮތީ އިންތިޒާމަށް ދަތިވެފަ. މިކަމަށް ހަމަޖެހިގެން ސަރުކާރުން ދިނުމަށް އޮތީ ކޮން ފުރުޞަތެއް؟ ދެން އަޑުގަނޑު ހަމަ މި ބޭރުގެން މަޖިލީހުގައި ވަރަށް ކުރީގައި މިނިސްޓަރު ސަލާމްކުރަން. ދެން އެޖެންޑާ19 ގައި އަޑުގަނޑުމެން މިކަމަށް ގޮތެއްކަމަށް ކަނޑައަޅާފައިވޭ. އެހެންވެ، އެ ވާހަކަ ވެސް ދަންނަވާލީ. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އިއްޒަތްތެރި ވަޙީދު.

މިނިސްޓަރ އޮފް ނޭޝަނަލް ޕްލޭނިންގ، ހައުސިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރ މުޙައްމަދު އަސްލަމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ބިން ކުޑަވެގެން އަޅުގަނޑުމެން އުޅެން މި ޖެހެނީ އަޅުގަނޑުމެންގެ ވިސްނުމުގައި އަޅުގަނޑުމެން ދިރި ބިމަކަށް އުކާނީ އަޅުގަނޑުމެންގެ ހައްގުގެ ކަންތައްތައް ހުއްޓުނީމަ. އެއަށްވުރެ ފުރާޅަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ބިމާ ދާއިރާގައި ދެކެވޭ ފޯރާ، ބިން ކުޑަކޮށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެއަށް ހައްޤު ހަގީގަތް ތަންތަން ވެސް އެބަ ހުރި. ކޮންމެވެސް މިންވަރަކަށް ޖާގަ އަޅުގަނޑުމެން ބިން ހިއްކަން ވެސް. އަޅުގަނޑަށް އެނގޭ ރާއްޖޭގެ ވަރަށް އާބާދީ މަދު. އެހެންނަމަވެސް، ރަށް ވެސް ކުދި ރަށްރަށް އެބަ ހުރި، ބިން ހަމަ ހިއްކަން އެ މުޅިންނަން ބޭނުންވެފަ. ރަށުގެ އާބާދީ މާ ބޮޑެއް ނޫން. ރަށް ކުޑަވީމާ ދެން މިއީ މަދު ބައެއްކަން ވެސް ބޭނުންވާ ބިންކޮޅެއް ހުރަސްޖެހޭ. ދެން ބިންހިއްކުމުގެ ކަމުގައި ކުރިއަށް ގެންދަނީ. އެހެންވީމާ، ބިންހިއްކުން އެއީ ޗެލެންޖް ސޮޅުއުސޫލުގެ ގޮތުގައި އަޅުގަނޑު ދެކޭކަން ބޮޑުވެފަ ނޫން. އެހެންނަމަވެސް، ވަރަށް ގިނަ ފަހަރަށް އަންނަ ޗެލެންޖެއް ބިން ހިއްކުން. އަޅުގަނޑުމެންގެ ރަށްތަކުގައި ވަރަށް އަޅުގަނޑު ސާފުކޮށް މި ފާހަގަ ކުރަން ދަންނަވާ ކަމަށް ވަންޏާ، ވަރަށް ގިނަ މީހުންނަން ގަބޫލުކުރާ ތަރައްޤީއަކީ، ކަނޑުން ފެހިކަމާއި ގޮތުތަކުގައި އަގައި ރަނގަޅު ހިއްކާލުން ކަމުގައި. ދިވަ ފަރަފަރު ހިއްކި މަސްމަސް ހުންނަނީ އެއްވެސް ކަމެއް ނުކުރެވި އެބައި އަހަރެއް ވަންދެން، ރީތި ފެހިފުރިހަމަކަން ހަލާކުވެ ބައެއްކަމުގައި ހުންނަނީ. މިއީ އަޅުގަނޑުމެންގެ ވިސްނުމުގައި ހަމައެކަނި ބިންހިއްކުން. އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި މިގެ ސްޓްރެޓެޖީ ހެދުމުގެ ތެރޭގައި އަޅުގަނޑުމެން ރާއްޖޭގެ އެއް ރަށް އަނެއް ރަށާ ގުޅުވާލުން އެބަ ޖެހޭ. އެކަން އަންނަނީ ދަތުރުފަތުރުގެ ނިޒާމުގެ ތެރެއިން ރާވާ. އަޅުގަނޑު މި ބޮޑުވުމުގެ މައްސަލަތަށް ބަލައި ދަންނަވާލަން ބޭނުން، އަޅުގަނޑުމެން ހިނގި. އަތޮޅުގައި ދަތުރުފަތުރުކުރަން ފުރި ވަގުތު ފުރަތަމަ ދިޔަ 11 ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ރަށް ސަތާރަ ދަތުރުކުރިން ރަށް ސަތާރަ ދަތުރުކުރުމަށް، ރަށް ހުރެ ދަތުރުކުރުމަށް ދަތުރުކުރިން 11 ދުވަހުގެ ތެރޭގައި. އަދަދަކީ ރަށް ހާސް. ރަށް ހާސް ޖަހަރުގައި ސްޕީޑްބޯޓް ބިނާކުރާ 11 ދުވަހުގެ ތެރޭގައި. އެކަކު ސްޓެކޭކޮށްގެން ދަތުރުކުރިން. ބައެއް ކުރިން ދަތުރުކުރުމުގައި؛ އެންމެ ގިނައިން ކުރިން ދަތުރުކުރުމުގައި ހުރި ބޮޑު ދަތުރުތަކާއި. ދެން ބޮޑު ދަތުރުތަކާއި. މަދު މިންވަރަކަށް އެބަ ހުރި ޚާއްޞަ ދަތުރުތަކެއް ވެސް ކަންކަމަށް. ބައެއް ކުރިން އެބަ ހުރި މަސައްކަތް ހަދައި ބައެއް ރަށްތަކާ އެއްބައި ރަށަށް ގެއްލުމާ ވެސް. ކުޑަކުދިންގެ ބައެއް ރަށްތަކުގެ އެބަ ހުރި އަޅުގަނޑުގެ ރަށްރަށް ބޮޑު ފަރުމާކުރަން ކުއްޖަކަށް ގެއްލުމާ އެބަ ހުރި. ކުރީ ރަށްތަކުގެ ބައެއް ގެއްލުމަށް އޭ ރަށްތަކަށް ވެސް ހިންގުމަށް ކުރާ ބަހައްޓައިފާނެ. ބޮޑު ރަށްތަކެއް ބިން ހިއްކުމުން، ސިނާއަތް ރަށްތަކުގެ، ފުރުޞަތު ރަށްތަކަށް އުފެއްދުމަށްޓަކައި. މިހާރުވެސް އަޅުގަނޑުމެން ކުރިއަށް ގެންދަނީ މި ދާއިރާއަށް. އެއީ ފަހަރުގަނޑުކުރުމުގެ ރަށްތަކުގެ އަޅުގަނޑުމެން ކުރިއަށް، ފަހަރުގަނޑުކުރުމުގެ ރަށްތަކުގެ ކުރިއަށް، ރަށްތަކުގައި ދިރިއުޅޭ މީހުންގެ ޒުވާނުން، ބޮޑުވަރު ރަށްރަށުގައި ރަށްރަށް ފަތުރުވެރި ސިނާއަތުގެ ކުއްލިގައި އެއް ކަމުގައި ވިސްނާ މާ ބޮޑު ގެއްލުމެއް ނޫނޭ. ވަޒީފާތަކުގެ ފުރުޞަތުތައް ފަތުރުވެރިކަމުގެ ތަރައްޤީއާއި ސިނާއަތުގައި، ފަތުރުވެރިކަމުގެ ފުރުޞަތުތައް ތުރުތުރުގައި ސިނާއަތްގައި ކުރުމުގެ ފުރުޞަތު ހުޅުވިފައި، ވަޒީފާތަކުގެ ފުރުޞަތުތައް ތަރައްޤީ ކުރާނެ ނޫނޭ. ފަތުރުވެރިކަމުގެ ފުރުޞަތުތައް

ކުޅުދޫއަށް ފަހިވާ މިހާރު ނެތް. ކުޅުދޫން ފުރައިގެން؛ ކުޅުދޫން ފުރިހަމަސް، ޝާކުރުންދޫން ފުރިހަމަސް، ވައިކަރުދޫން ފުރިހަމަސް ދަރި ކުޅުދުއްފުށިންބަޔަކު. ޝާކުރުންދޫއާއި ވައިކަރުދޫއާ ދެތަރަފަށް އާންމު ގުޅުމެއް އެބަ އުފެދިފައިވޭ. ދެން އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަނީ މި ލޯކަލް، މި ވަސީލަތް ދިރާގާ އެކަން ވާނެކަމެއް. ދެން ސަރުކާރުގެ އެޅުން ކަނޑައެޅުއްވުމާ ވޭތުވެފައި ވެސް މިގޮތުގައި ގޮސްލާ، އެއްބަރުލަވާ ދަތުރުކުރާ ދުވަސްވަރު ސަރަޙައްދު އޮންނަނީ. މިހަރު ހުރިދިޔަ އަޅުގަނޑު ކައިރީގައި އަޅުގަނޑު ހުނަރުވެރި ކ.ވ. ތަކެއްގެ ރާއްޖެއިން ބޭނުންވާ ދަ ރަނގަޅު ވެސް؛ މިގެ ކުރިން ބޭނުންވުމަ މިބި ދަ ރަށްގައި ފުރުސަތު ދަރުމަވެރި އޮންނަކަން އުޅުއްވާ ވެސް އަ ތަނުގައި ފުޅާކުރިއަށް ހުށަހަޅާ ވެސް އަހު ރަށްއޮގައި ފުރުޞަތު ހަދަން. ސަރުކާރު އުފެއްދި ހުރިހާ. އެއްޗެއްވާ، އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް އަޑުއިވުނު ގިނަ އަޅުގަނޑުމެންނަކީ ޖުމްހޫރިއްޔާ ނޫން ގޮވާނަށް އިންތިޚާބީ ނިޒާމުގެ ނިޒާމަކީވެސް. ޙަރަކާތް އަޅުގަނޑުމެންނަކީ މައްސަލައާ ނުރައް ކައިރީގައި ޖާގަ ރައްޔިތުގައި އަޅުގަނޑު ތިރީއްޔާތުގައި، އަދި މިގެ ބައްޔާ ރަނގަޅަށް ވަޒީފާއަށް ކުރިއްޖެ ވެސް ކުދިންގެ ހިސާބުގައި ހުރި ރަނގަޅަށް. ދެން އަނެއްކާ ގެނަ ދުވަސްވެއްޖެ. ޢިއްޔާއީ މިއަދު ދަތުރުކުރާނެ ދުވަސްވެއްޖެ. އޭ ވާހަކަ ވެސް ދަންނަވާލަން ބޭނުން. ދަތުރުކުރުމަށް. ދެވޭ އެތަރުގައި އަޅުގަނޑުމެންނަކީ ދަތުރުވެއް ނުކުރެވޭ. ވައިޖެ އެތަރުގައި ބައެއް ފުރަތަ ދަތުރުކުރެވޭ. އެއްޗެހި، އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަނީ، ބިމުގެ ދަތުރުކުރާކަން ވެސް އަދި ބައިވަރު އަޅުގަނޑުމެންގެ މުޖުތަމަޢުގައި ހުރި ދަތުރުކަމުގެ ވަރަށް ބޮޑު މީހުން ޖަމާވެގެން ހަމައެއް ހުސްއެއްޗެއް ތަރައްޤީ ކުރަނީ، އިޤުތިޞާދީ ދަތުރުފަތުރު ނިޒާމުގެ ތެރޭގައި. ދެން މިކަން ކުރަން އުޅުއްވާ އަޅުގަނޑުމެން ވަރަށް ޖާގަ ނުވެއްޖެ. އަދިވެސް މި އުޅުނީ އެކަން ކުރުވޭތޯ. އަޅުގަނޑުމެން އެކަން ކުރުވޭތޯ މި އުޅުނީ. ފުރުޞަތު ވެސް އަޅުގަނޑުމެންނަކީ ވިސްނުންވިސްނުން އެއީ ބަރަބަރު ވިސްނުމެއް ކަމަށް ގަބޫލުކުރަމީ، އަދިވެސް އެކަން ޚަރީގައި ދުވަ މި މީހުން. އިޤްތިޞާދީ ތަރައްޤީގައި އެކަން ދާން. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ކުރި ސުވާލުގެ ޖަވާބަކީ، ބައިވަރު ކަންތައްތަކުގެ ތެރެއިން އެކަން އަންނަނީ. އާގެތެރެއިން ބޮޑު ހައްދުގައި ގެނެސްދީފާ. ދެން ބިން ހިއްކަން ވެސް ކުރަމުން ވަރަކަށް ޖެހޭ. އެއްވެސް ވަރަކަށް ބިން ނެރެއްވާނެ ވާހަކަ އަޅުގަނޑު ނެރެވޭނެ. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ކުޅުދުއްފުށި ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޖަމްޝީދު މުޙައްމަދު.

ކުޅުދުއްފުށި ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޖަމްޝީދު މުޙައްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله. الحمد لله. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މަރުޙަބާ އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު. އެނގިވަޑައިގެންނަވާނެ ފަދައިން، އެތެރޭގެ އުފެއްދުންތެރިކަމަށް ބޭނުންކުރާ އަދި އެންމެ ބޮޑު ގޮންޖެހުމަކީ ހަމަ އެއަރޕޯޓުގެ ކަމަށް މިހާރު ވަނީ ވެފަ. އެކަމަކު ހުޅަނގު ދުނިޔޭގެ ވިޔަފާރިތަކުގައި މިގޮތް ހިނގާ ދުވަސް ކުރިން ވަނީ ވަރަށްގާތުގައި ހުރި ފޮނުވާ ވެއްޖެ. އަދި ހުޅަނގުގެ ޓޫރިޒަމް ގިނަވެފައިވާ ސަރަހައްދު ހިމާޔަތް ކުރަން ވަނީ ޓެކްސް ގިނައިން. މިއަދުވެސް ދަނީ ގިރައިގެން. އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ވަރަށް ސަރުކާރަށް ހަރުދަނާ ދުވަހެއް ނުކުރެވޭ. އެއަރޕޯޓުގެ ހިމާޔަތްކުރުމަށް ހުރިހާ ކަމެއް ކުރަން ބޭނުންތަކެއް ދިމާވެއެވެ. ބަޔާން އުފެދި ގިރައިބަޔާން އަޅުގަނޑުމެން އެއްގޮތަކަށް ކުރަންޖެހޭ ކަމެއް ވިސްނަން ފެށީމާ. އަދި ދިރިއުޅުމަށް ކަމުގައި ވިސްނާ މި ސަރުކާރުން ވެސް ނުނިމޭ. އެކަމަކު، ކުރުމާއި އެއަރޕޯޓުގެ ހިމާޔަތް ވަރަށް ބޮޑުވާނީ ސަރުކާރުގެ އަތުގައި ފަރާތަކުން އެކަމަށް ޚަރަދު ކުރެވޭ. ހަމައެއާއެކު، ކުރިއަށް ދާ ތަރައްޤީގެ ވާހަކަ، ބޮޑުވަރަށް އެއަރޕޯޓުގެ ދުރުމިނުގައި ޖަހާ ބަޔަކު އޭތި ދޫކުރުމަށް މިވަނީ އަވަހަށް ބަލާލާފައި...

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު.

<u>މިނިސްޓަރ އޮފް ނޭޝަނަލް ޕްލޭނިންގ، ހައުސިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރ މުޙައްމަދު އަސްލަމް ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު... (ވަގުތު ޚަލާސްވެއްޖެ) ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ކުރެއްވި ސުވާލުގައި އެއަރޕޯޓުގައި ހިމާޔަތްކުރުމަށް ކޮންމެ ކަމަކަށް ހުރި ކަންކަމުގައި ފެންވަރު ދަށްވެގެން؛ ދެން މިގެ ކުރިން އަޅުގަނޑާ ވާހަކަ ދައްކާ ދެކެމުން. އަޅުގަނޑު ގެސްޓްހައުސްތަކަށް މިހާރު މި ސަރުކާރުގެ ކުރިމަތީ ބަޔަކު ކޮންސެޕްޓުގެ ވާހަކަ ސަރުކާރުން ދައްކާފައި ވާނެ. އަދި.ޖީ.ސީ.ސީއާ އެކުގައި ކުރެވިފައިވާ ވާހަކަ. ދެން ކުރިން ދެންނެވި ފަދައިން، އެއްބަޔަކާ މަސައްކަތް ގެނައުމުގެ ހަމަތަކުން ދިމާވާން މަޝްވަރާ ދިމާވާން. އަޅުގަނޑު އެންމެ ފުރަތަމަ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޅުގަނޑާ އެ ސުވާލު ކުރެއްވީ ބޭނުންވާ ކަންތައް ހަރުދަނާ. ދެން މިހާރު މި އޮތީ ކަން ނުކުރެވިގެން ދާ މަރުޙަލާ މިހާރު މި ދަނީ. ދެން އެކަންވީމާ، އަޅުގަނޑު އެކަމަށް ޖުޑިޝަލް ރަނގަޅު. ކޮންމެ ކަމެއް ކުރެވިގެން ދިޔައީ. ކޮންމެ ކަމެއް އޮތް ގޮތަށް މަސައްކަތް ކުރުމަށް އަޅުގަނޑު ބޭރުގެ ވާހަކަ. އަޅުގަނޑުމެންގެ އެބިލިޓީގައި ހަމަ އަދިވެސް އޮތީ ކަމެއް. އެކަމަށް އަޅުގަނޑު ދަނީ ވެސް ނުން. ދެން ތަރައްޤީއާ ބެހޭ ގޮތުން އަޅުގަނޑުމެން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ކުރެއްވި ސަވާލަށް އިއްތިޙާދު ދިނުމަށް ޝައުގުވެރިވެ ޖަވާބުދާރީ ވެވޭ ގޮތަށް އޮތް ކަމަށް ބޭނުންވާނެ. އަދި އިރުޝާދުގެ ގޮތުން ވަނީ މިނިސްޓްރީއާ ހަވާލާ ކުރެވެނީ ވާހަކަ. ދެން ރިޕޯޓް އެއަރޕޯޓް އޮޕަރޭޓަރ އެއަރޕޯޓުގެ ކުރިމަތީ ވާތީ އެ ބަދަލުކުރުމަށް ވެސް؛ އަޅުގަނޑުމެން ދާ ބޭނުން ޕްރޮޕޯސަލް

ޚައިބިންގާ ބޭރު ގުޅުންނެއް ނެތް. ދެން އިޢުލާނުކުރެއްވިއްޔާ ކުރުދުއްވުރީ އެއަރޕޯޓުގެ ޚިދުމަތް ނުހުއްޓި ދާނެ. ދެން އެހެން ވިޔަކަށްދޭނަން. ކުރުދުއްޖެހުނުބަލި ވަރަށް ގިނަ؛ މުޅި އަތޮޅުގެ ސަރަހައްދުގެ ތިން އަތޮޅުގެ ރައްޔިތުން ވެސް ބަރުސާވާ ރަށެއް. ދެން އެ ރަށުގެ އަދި މިފަދަ ޒިޔާރަތެއް ހުއްޓުވަންޖެހުނީމަ އިޢުލާނުކުރެއްވިއްޔާ އަޅުގަނޑުމެން. ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކޮށްލެއްވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު. ވިލުފުށީ ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޙަސަން ޒަރީރު.

ވިލުފުށީ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙަސަން ޒަރީރު ފާހަގަކޮށްލެއްވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މަރުޙަބާ ޢިއްޒަތްތެރި މިނިސްޓަރ! އަޅުގަނޑު ޢިއްޒަތްތެރި މިނިސްޓަރ އަރިހުން ދަންނަވާލަން ބޭނުންވަނީ، މިހާރު އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހަބަރު ލިބިފައިވާ ގޮތުގައި ސްޓެލްކޯއާއި، ފެނަކައާއި، މި ތަންތަނުން ކޮންސްޓްރަކްޝަން އިންޖިނިއަރުން އެބަ ވަކި ކަރަންޓު އަދާކުރަނީ. ޖަޕާނީން ކޮންސްޓްރަކްޝަން އިންޖިނިއަރުން އެބަ ވަކި ޕްރޮޖެކްޓެއް ހިންގުމަށް ރަނގަޅުކުރަނީ. ސިންގާޕޫރުން ކޮންސްޓްރަކްޝަން އިންޖިނިއަރުން އެބަ ވަކި، ޕައުމީ ސަރުކާރުގެ ކަންތައްތަކަށް ރަނގަޅުކުރަމުން. ދެން އަދި މިޕޮރޓާއެއް ކޮންސްޓްރަކްޝަން އިންޖިނިއަރުކަން ނުވަތަ ވަސީލަތުގެ ކެޕޭސިޓީ އިމްޕޯޓުކުރާކަން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން މި އުޅެނީ، ޢިއްޒަތްތެރި މިނިސްޓަރ ޕްރޮސެސްގެ މިނިސްޓަރ. އަޅުގަނޑުމެންގެ އިޤްތިޞާދީ ބޭރުގެ ކޮންސްޓްރަކްޝަން އަޅުގަނޑުމެން ދައުލަތުން މި ކަރަދަ ވިޔަފާރިކުރާކަން ނުވަތަ، ޕްރައިވެޓް ސެކްޓަރަށް ކޮންސްޓްރަކްޝަން ދިނުމަށް. ކިހާވަރަކަށް...

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކޮށްލެއްވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ޢިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު.

މިނިސްޓަރ އޮފް ނޭޝަނަލް ޕްލޭނިންގ، ހައުސިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރ މުޙައްމަދު އަސްލަމް ފާހަގަކޮށްލެއްވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ކުރެއްވި ސުވާލުގައި، ސަރުކާރުގެ؛ ކޮންސްޓްރަކްޝަން އިންޑަސްޓްރީގައި ސަރުކާރުގެ އެހެން ކަންކަމުން އުފެދިފައި ހުރި އެސް.ޓީ.އޯ.އިމަކުން ވަކިން ގޮތް ގޮތެއް މިނިސްޓްރީގެ ސިޔާސަތުގެ ދަށުން ސްޓެލްކޯ ވެސް، ފެނަކަ ވެސް، ސިޓީޕީ ވެސް، ފުރަތަ ވެސް، އެމްޓީސީސީ ވެސް ބަޔަކު ކޮންސްޓްރަކްޝަން ވިޔަފާރި ވަންނަން އެކަމަކު ބޮޑުއަގެއް މަސައްކަތްތަކުގެ ދިނުން ވެސް. މިނިސްޓްރީއަކުން ހިންގާ މަސައްކަތްތަކުގެ ވަރުގަދަ

ނުހުންނާނެ އަޅުގަނޑުމެން ދިފާޢު. އެއް މަސައްކަތް ދިރިން ސިޔާދަތަށް ގާތި ވަހުން. އެއީ، ދީން ސަރަޙައްދާ، ސިޔާދަތާ ނުކުން ބަޔަކު ޖަމާވާ އެ މަސައްކަތް ކުރުމަށް ސަރުކާރު ހިދުމަތްތަކުން ދީފައިވާ. އެއީ އެ މަސައްކަތް ކުރި ތަނުގެ ގޮތުން. އެ ސަރަޙައްދު ބަލައި އެކަށީ. ބޭނުމަކު ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ވަޒީފާއާ ސިޔާދަތު ދިފާޢު، ޖުމްހޫރިއްޔާ ނުލާ ޖެހިކަމަކަށް މަސައްކަތްތެރިން އެއީޔާއި އަޅުގަނޑުމެން ކުރާ ކަމެއް ނުވެ. ކަންތައްތައް ގޮތުގައި ރަނގަޅަށް ބަލާނެ އެއް ހުރި ކުރުން ގާތް ދަރަޖަ. ދެން އަޅުގަނޑުމެން އަދާކުރާ ގޮތުން ގަދަ ކަމެއް ހުރި ކަމަކު ކުރުން ނޫން އެ ވިދާޅުވި އެއްޗެހި ކުރުމުގެ ޤާނޫނު. އެ ގޮތަށް ދަނޑިވަޅު ދިނުމަށް ވަރަށް ބޮޑު ކަމެއް. އަދި ޤައުމުގެ ތަރައްޤީ ކަމެއް ވީ ބުނާ ކަމެއް ހުރި ތަނުގެ. ބަޔަކު ތަފާތު ވެރިކަމާއި ގުޅޭ. އެ އަހަރު ދޭތެރެ ކަމަށް ދުށް ވަރަށް ގިނަ.

ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު. ޢިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު މި ވިދާޅުވި ވާހަކައިން ފާހަގަވީ، ހުއްދަނުދެއްވާނެ ކަމަށް. އަޅުގަނޑުމެން ދެކެނީ، މިނިސްޓްރީން ކުރާ ކަމެއްގެ ގޮތުގައި ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން އެ ދެކޭވަޑައިގަންނަވަނީ. އެހެންވީމާ، އެއީ މިނިސްޓްރީން ހުއްދަނުދެއްވާ ކަމެއްގެ ގޮތުގައި އަޅުގަނޑު ހިތުން ބޭއްވައިދިނުމަށް ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން އެ ފާހަގަކުރައްވަނީ. އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ފުރުޞަތުއަރުވަނީ ކާރިދޫ ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަބްދުﷲ ޖާބިރަށް.

ކާރިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުﷲ ޖާބިރު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު. ކާރިދޫއަކީ މާސިންގާ ކަނޑު ވަރަށްގަދައިން އޮންނަ ރާޅުގަދައި، އެ ރާޅުގަދައި ދިރިއުޅޭ ރައްޔިތުން 20 މިނެޓް ތެރޭ ބައިސްކަލް ދުއްވިއްޔާ ވައުދެއް އެއީ ދަތުރުކުރުމުގެ ހަމަޖެހުން ކަމަށް. އެއްވެސް އެއަރޕޯޓެއް ނުވާ 20 މިނެޓް ތެރޭގައި ބޯޓުން ވެސް ދުވޭން. ވަޒީރު އެބަ ވިދާޅުވޭ، ކާރިދޫ ޕްލޭންކޮށްފައިވާނެ ކަމަށް. ވަޒީރު ވިދާޅުވެއްޖެ! މާލެ އިންޓަރނޭޝަނަލް އެއަރޕޯޓު ޖިހާވައި ޕްލޭންކޮށްފާ އެއް އެއަރޕޯޓު އަޅުގަނޑު ކައިރީގައި. ދެން އަޅުގަނޑު މެންބަރަކަށް ހުރިހާ ވަޒީރު އެކަން ނުކުރައްވާނޭ އަޅުގަނޑުއެއް ވާ އިސްތިއުމާލުކުރަން ނުޖެހޭން. ވަޒީރު އިސްތިއުމާލުކުރައްވަންޖެހޭ ދުއްވާ. ކާރިދޫގައި އެއަރޕޯޓު އަޅަންޖެހޭ އެބަ. މިހާރު އަޅުގަނޑު މިދަންނަވަނީ، އަޅަންޖެހޭ. ވަޒީރު ދަންނަވަން ކިހާއިރަކު ޕްލޭންކޮށް ގޮތް އަޅުގަނޑަށް. އިންޓަރނޭޝަނަލް ސްޓޭންޑަޑާއި އެކުލެވޭ އެއްގޮތަށް އަޅުގަނޑު ސުވާލު މި ކުރަނީ. ވަޒީރާ ތަކުރާރުކޮށް ސުވާލުކުރަނީ، ކާރިދޫއަށް އެއްވެސް ކަމެއް ޕްލޭންކޮށްފާ ކަމަށް ވަޒީރު؛ ކުރިއަށް ވެސް ޕްލޭންކޮށްފާނެ. އެއަރޕޯޓެއް ޕްލޭންކޮށްފައި؛ ދެން ކޮންއިރަކު ޕްލޭންކޮށްފާނީ؟ ޝުކުރު ދަންނަވަން. ޖަޒާކަ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ޢިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު.

މިނިސްޓަރ އޮފް ނޭޝަނަލް ޕްލޭނިންގ، ހައުސިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރ މުޙައްމަދު އަސްލަމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވިދާޅުވި ވާހަކަތައް އަޅުގަނޑަށް އިވިއްޖެ. އަޅުގަނޑު އެއްވެސް ކަމެއް ކާރިދޫގައި ޕްލޭންކޮށްފާނޭ ވާހަކައެއް އެއްވެސް އިޝާރާތެއް މި ތަނުގައި ދަންނަވާފައެއް ނުވަން. އެއީ ދުވަހު ދެންނެވިން ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޅުގަނޑާ ސުވާލުކުރައްވައި، ޕްލޭނިންގެ ވާހަކަ. އަދި ވިދާޅުވި އަޅުގަނޑާ ސުވާލުކުރެއްވުމުން ޕްލޭންސްގައި ވެސް ހުށަހެޅި ޕޯޓްފޯލިއޯ. އެ ދުވަހު އަޅުގަނޑު ޖަވާބުގައި އަރުވިން، މިއީ ޕްލޭނިންގް

ނޫނޫ އެއީއެއް. މިދެންނެވި އެއްގޮތަކަށްވެސް ޚިޔާނާތްތަކުގެ އިލްޒާމާއި ޚިޔާނާތްތަކުގައި ތިބި މީހުންނާއި އެ ވާހަކައެއް ނޫން. އެ ބަޔޮގްރަފީއެއް ނޫން. އެ ބަޔޮގްރަފީއެއް ނޫން. އެހެންވީމާ، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު؛ އަޅުގަނޑު...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ކާށިދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުގެ ނިޒާމީ ނުކުތާއެއް.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)

ކާށިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުﷲ ޝާހިދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ތިރީސް މިލިއަނުގެ ބަނދަރެއް އަޅަން ޕީއެސްއައިޕީގައި ކާށިދޫގައި ހަތަރުބޮޑުއަކަށް އަޅަން ޕީއެސްއައިޕީގައި، ދެން ކޮއްވެގެންތޯ؟ އެ ސުވާލަށް ޖަވާބުދެއްވާށޭ! ކާށިދޫގައި ހަތަރުބޮޑު އަޅަން ޕީއެސްއައިޕީގާ ވާހަކަ އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު ވިދާޅުވި މި މަޖިލީހުގައި. އިސްތިއުފާވެސް ދެއްވާ! ކޮބައިހޭ ޕީއެސްއައިޕީގާ...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތް؛ ޝުކުރިއްޔާ. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު؛ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުގެ ސުވާލަކީ، ކާށިދޫގައި ހަތަރުބޮޑުއެއް އަޅަން ޕީއެސްއައިޕީގައި ނުވަތަ ސަބަބު އެނގިވަޑައިގަންނަވަން ބޭނުންވެފައި އަހުއްސަވާ ސުވާލެއް އެ އަހުއްސަވަނީ. އަޅުގަނޑަށް ފެނުނު ބޮޑުކަމުގައި އަޅުގަނޑަށް ވަރަށް ސާފުކޮށް ދަންނަވާލެވޭނެ ބޮޑު ސުވާލުގެ ޖަވާބު. އެހެންނަމަވެސް، އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު، އެއްވެސް ބަޖެޓެއްގައި ޕީއެސްއައިޕީއެއް ނޫން. އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު.

މިނިސްޓަރ އޮފް ނޭޝަނަލް ޕްލޭނިންގ، ހައުސިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރ މުޙައްމަދު އަސްލަމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު ހަމަ ތަކުރާރުކޮށް ދަންނަވަން، އަޅުގަނޑު ވެސް ނުބުނަން ވަކި ތަނެއްގައި ޕީއެސްއައިޕީގެ، ވަކި ތަނެއްގައި ޕީއެސްއައިޕީގެ ވާހަކައެއް އިއްޒަތްތެރިޔާ ގެނެސް ދަންނަވާފައެއް ނެތް. ކާށިދޫގައި އިއްޒަތްތެރި އަލަށް ސަރުކާރުގެ ޕްރޮޖެކްޓުގެ ތަފްސީލު އަދިވެސް ނެތް. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! އަޑުގަނޑު މިހާރު އެއް ފުރުޞަތު މުލަކު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ނަސީމަށް އެރުވުމަށްފަހުގައި މިއަދުގެ އިތުރު ސުވާލު؛ އަޑުގަނޑު ދެ ފުރުޞަތު އަރުވާނަން. އިބްރާހީމް ނަސީމުގެ ސުވާލާއި ހުޅުދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރާ.

<u>މުލަކު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ނަސީމު ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މަރުޙަބާ ވަޒީރު! އަޑުގަނޑުގެ ސުވާލަކީ، މ. ކޮޅުފުށީގައި ސަރުކާރުން އަޅުއްވަން ސަތޭކަ ހައުސިންގ ޔުނިޓުގެ މަސައްކަތް މި ވަގުތު ވަނީ ހުއްޓިފަ. އެ މަސައްކަތް އަލުން ފެށޭނެ ދުވަހެއް ނުވަތަ ތާރީޚެއް ވިދާޅުވެދެއްވަފާނަންތޯ؟ އަދި މ. މުލަކު ގެރި ސަރަހައްދުގެ ފްލެޓް-2ގެ މަސައްކަތްތަކުގެ ސްޓާޓް މިޗިންސް ވަނީ ބޭއްވިފަ. ނަމަވެސް، އެ މަސައްކަތްތަކާ އަދިވެސް ނުފެށި ދުވަސް މަހެއް ތަސްވީރުވަމުންދާތީ، އެ މަސައްކަތް ފެށޭނެ ތާރީޚެއް ވިދާޅުވެދެއްވަފާނަންތޯ؟

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

އާދެ! އަޑުގަނޑު އަދި ހުޅުދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް ވެސް ފުރުޞަތުއަރުވާފައި ވަޒީރު އަރިހުން އެދޭނީ ޖަވާބަކަށް. ހުޅުދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

<u>ހުޅުދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢުސްމާން އަލީ ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ސ. ހުޅުދޫގެ ގިރާ ސަރަހައްދު ހިމާޔަތްކުރުމުގެ އަމަލީ މަސައްކަތް ފެށޭނީ ކޮންއިރަކުންތޯ؟ މި މަސައްކަތަކީ މި އަހަރުގެ ބަޖެޓުގައި ހިމެނިފައިވާ މަސައްކަތެއް. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ. އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު. އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު؛ މިއީ ފަހު ދެ ސުވާލު. އެ ދެ ސުވާލުގެ ޖަވާބުދެއްވުން ވަރަށް ބޭނުން އެދެން.

<u>މިނިސްޓަރ އޮފް ނެޝަނަލް ޕްލޭނިންގ، ހައުސިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރ މުޙައްމަދު އަސްލަމް ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ކޮޅުފުށީގެ ސަތޭކަ ހައުސިންގ ޔުނިޓުގެ މަސައްކަތަށް ފަސްވެގެން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ކުރެއްވި ސުވާލު؛ ތަފްސީލީ ޖަވާބެއްގައި އަޑުގަނޑުމެން އެއަށް ޖަވާބުދީފައި ވޭ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު، ފަސްވެގެން ހުރި

ސިޓީ ސަބަބު؛ ޖަސްޓިފައި ކޮށްލަން އަދުގަނޑެއް ވެސް އެނގޭ. އެހެންނަމަވެސް، ޖަސްޓިފައި ހުރި ސަބަބުތަކުގެ ތެރެއިން ހައްލުކުރެވިފައި ކޮންޓްރެކްޓުތަކެއް، އޭގެތެރެއިން ކޮންޓްރެކްޓެއް ކުރިއަށްދެވިފައި އޮތީ، މިހާރު އެންމެ ބޮޑަށް ތަކުލީފު އޮތީ ކޮންޓްރެކްޓަރަކަށްގައިމާ އަދުގަނޑު ޖެހޭ ސަބްކޮންޓްރެކްޓަރުން. ސަބްސިޑީ ކަމަށް ބޮޑު ގޮތް ކުރެއްވި ސިޔާސަތު ވީމަ، އަދުގަނޑުގެ ސިޔާސީގައި ސިޓީ އެކަމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ޖަވާބުދާރީ ކުރަން ހުށަހަޅާލީ، އެއަށް މި ޖަވާބު ދީނީ. ދެން ގުޅިގެން ޝޯ ޕްރޮޖެކްޓްސަން ގޭގެ ސިޔާސީ ޕޮލިސީގެ ބޭނުމުގައި ވާ ކަމަށް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވިދާޅުވި. އެހެންވީމާ، އެ މަސައްކަތް އެ ދަނީ ސޯޝަލް އިމްޕެކްޓާ އެކުގައި. ސޯޝަލް އިމްޕެކްޓް ބޭއްވުމުގައި އުސޫލާއި އަދުގަނޑު ގައިޑްލައިނަކީ އީ.އައި.އޭ؛ އާދެ! ފޭސް-1 އެއީ އެމަޖެންސީ މަސައްކަތެއްގެ ގޮތުގައި ކޮންފާމް އޮތް ކަމެއް އީ.އައި.އޭއާ ނުލާ. އެހެންނަމަވެސް، ފޭސް-2ގެ ތެރޭގައި ހަމަޖެހުމުން ލޯކަލް ޖަލްސާ ގާނޫނު ޤަވާޢިދާ އަދުގަނެދޭނެ ނަމަ އީ.އައި.އޭ ހެދުމަށް. އެހެންވީމާ، އެ ޕްރޮޖެކްޓެއް ކުރިއަށް އެ ދަނީ. ދެން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ތުރާސް ކުރައްވާ ސުވާލު؛ ރަށުގެ ޝޯ ޕްރޮޖެކްޓްސަން އެއީ ބޮޑު ގައި ހުރިހާ ފަރާތެއް ވަދެ. ކޮންޓްރެކްޓަރ އަދުގަނޑުގެ އެކަން ކުރުވަނީ ގޮތުގައި؟ އަދުގަނޑު އަދިވެސް ހަމަވެއްޖެ ވެސް މި ޖަގަހައިން ވެސް ނުކުމެ ކޮށްކަން އަދުގަނޑުގެ ތަކާއި. އެހެންވީމާ، އަދުގަނޑު، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ފާހަގަކުރެއްވި މަސައްކަތަކީ އަހަރުމެން ތިއްބަވާ ދިގެން އިންޓަރނޭޝަނަލް ބެސްޓް ޕްރެކްޓިސް ޔުނިޓުގައި މި މަސައްކަތް އަމަލުކުރަމުން ދަނީ. ސިޔާސީ އެކަން ބޮޑުކޮށް ދަތުރުތައް އިމްދާދު. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު. އަދި އިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު އަޑުގަނެދެއްވުމާ އެކުގައި މި ޓީމަށް ދެއްވި ވަގުތަށް ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ. ޝުކުރިއްޔާ.

ނިންމުން

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އަޑުގަނެދެއްވުން އިއްތިފާގުގައި ވެސް މަޖިލީހުގެ ނިންމާލީ އިދާރާ މަސައްކަތެއް މަޖިލީހުގައި ނިމުނީ. އަޑުގަނޑު މިއަދު އަންނަ ފަހަރު ވާހަކަދައްކަން އަދި ނުކުމޭ. އަދި އެއްބާރުލުމާ އަޑުގަނޑު ދަންނަވައިލާނަން، މި މަޖިލިހަށް ދެ ބާވަތުގެ މަސައްކަތްތަކާ ތަރުހީބު. ޖަވާބުދާރީކުރުވުން. އަނެއް ކަމަކީ، ސަރުކާރު ބާވަތުގެ މަސައްކަތްތަކުގެ ތަފުސީލު. ގާނޫނު ހުށަހެޅުމުގެ މަސައްކަތް އަންނަނީ، ގާނޫނުހެދުމުގެ މަސައްކަތް އެކުލެވޭ އަންނަނީ ސަރުކާރުން މި ތަނަށް ބިލު ހުށަހެޅުމަށް ފަހުގައި. މިއަދު މަޖިލީހުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން މިތަނުގައި ހުރިހާ ކަމެއްގައި. ސަރުކާރު ޖަވާބުދާރީކުރުވުމުގެ މަސައްކަތް އަންނަނީ ވަޒީރުންނާ ސުވާލުކުރުމުން އަދި އާދެ ވެސް އިތުރުން، އިއްޒަތްތެރި

މެންބަރުންނަށް ވަކި ކަމަކާ ގުޅޭ ގޮތުން ސަރުކާރު ޖަވާބުދާރީކުރުވުމަށް ނުކުތާއެއް ފާހަގަކޮށް، ބަހުސްއެއް ކުރައްވައި، ނުވަތަ ސުވާލެއް ކުރައްވައި، ނުވަތަ ކޮމިޓީއެއްގައި ދިރާސާއެއް ކުރެއްވުން. މި ބާވަތުގެ އެއްވެސް ކަމެއް މިއަދަކު ނެތް. ވީމާ، ދެން މަޖިލީހުގެ ޖަލްސާއެއް އޮންނާނީ 18 މޭ 2022 ވާ ބުދަ ދުވަހުގެ ހެނދުނު 9:00 ގައި.

والحمد لله ربّ العالمين. މަޖިލިސް ނިމުނީ.